

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 5 – 104. ÅRGANG 10.04.18 - 01.05.18

Småhus på Svarthlamon **22**
Portrett av Paradise-Erik **38**
Albumformatets død **48**

STUDENTER SOM KUNDER

Markedsstyring truer det kritiske universitetet

GRATIS!

KUNSTIG

UNDER DUSKENS NOVELLEKONKURRANSE

Under Dusken inviterar alle studentar i Trondheim til ein konkurranse i novelleskriving.

Ta fram skrivesakene og din indre kreativitet: Under Dusken køyrer nok ein gong novellekonkurranse! Tema for novella er **KUNSTIG**. Dette må på eitt eller anna vis kome fram i teksten.

Makslengde på teksten er 12 000 teikn. Vinnarteksten vil bli publisert i siste utgåve f r sommaren og på underdusken.no. **Vinnaren vil også motta eit forfattarkit** komponert av oss i Under Dusken.

Litterært Kollektiv stiller som jury for konkurransen. Alle bidrag må sendast inn **seinast 15. april** for   kunne delta i konkurransen. **Bidrag sendes til kulturredaktor@studentmediene.no**

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Marie Lytomt Norum - Tlf: 957 66 953
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Lasse Georg Tønnessen - Tlf: 472 47 624
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Håkon Pedersen - Tlf: 988 68 007
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Marie H land - Tlf: 911 51 148
redaksjonssjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Linnea Tvera en - Tlf: 481 72 148
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Edvin Johnsrud
salgssjef@studentmediene.no

NETTREDAKTØR
Kristina Bye
nettredaktor@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Michael Stene
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Anna Juel Johnsen
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKT R
Mari Tellefsen Wigdel
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Birte Marie Molven Fjellro
kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKT R
Johannes Gulbrandsen
sport-redaktor@studentmediene.no

FORSKNING- OG
FORBRUKERREDAKT R
Linn Victoria Brekke
forskningsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKT R
Erlend Gylver
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKT R
Amalie Hoff Ludvigsen
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Tanja-Ir n Harsvik Haugen
grafisk-sjef@studentmediene.no

DESK
Jahn Ivar Kjølseth (sjef), Tonje Jacobsen,
Benedikt Javorovic, Tone H lland Ween,
Anne Lovise Finnøy, Anders P sche, Linn
Danielsen Evjemo, Ragnhild Lind Rong

GRAFIKERE
Anna Wilberg, Aslak H berg Lia en,
Hilde-Katrin Fj rtoft, Tanja-Ir n Haugen

KORREKTUR
Tone H lland Ween (sjef), Tonje Jacobsen,
Benedikt Javorovic, Linn Danielsen Evjemo,
Anne Lovise Finnøy, Ragnhild Lind Rong,
Finn B rnestad

FORSIDE
Benjamin Drews

TIPS OSS!
tips@studentmediene.no

ANNONSERE?
salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studentar i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til V r Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til   kontakte redaksjonen.

Milj trykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

LASSE GEORG TØNNESSEN
Nestleder, Under Dusken

ALL UTDANNELSE ER VIKTIG

Frp har nylig foreslått   betale universitetene basert på hvor mange studenter som f r relevant jobb etter gjennomført utdanning. Argumentet er at for mange studenter tar utdanninger som samfunnet ikke trenger og vi utdanner folk til arbeidsløshet. Dette forslaget er problematisk på flere m ter, men kanskje mest fordi det r kker ved selve grunntanken om hva et universitets oppgave skal være.

Problemet med   målstyre utdanningen på den måten Frp foreslår er at m lekriteriet «relevant jobb» helt klart skaper preferanser for profesjonsrettede utdanningsløp. Profesjonsutdannede som tar en utdanning med mål om   jobbe i et spesifikt yrke har langt enklere forutsetninger til   definere forventede arbeidsoppgaver enn blant annet de som utdanner seg innenfor humaniora. Men selv om ens kompetanse er lettere   definere betyr ikke det at den er mer samfunnsnyttig.

Nytteverdi er et begrep som stadig blir ropt høyere i utdanningspolitikken, og dette forslaget fra Frp føyer seg inn i den større debatten som nå pågår rundt universitetenes samfunnsrolle. Næringslivets behov for arbeidskraft blir stadig mer viktig, mens andre deler av universitetets samfunnsroller blir nedprioritert og dette er en prosess som burde bekymre. At Frp nå ønsker et universitet der utdanning blir politisk styrt på bakgrunn av arbeidslivets behov er ikke bare en dårlig idé, det går på bekostning av god kunnskapsutvikling.

Vi må ikke glemme at universiteter er samfunnets viktigste institusjon for   skape ny kunnskap og fremme kritisk tenkning. At de skaper kompetanse for arbeidslivet er selvfølgelig også viktig, men det er ikke det viktigste universitetet går.

«Når vi noen ganger spør etter den kritiske student så blir vi møtt med prat om rettigheter til   klage på karakter og andre individbaserte fokus, som en kunde som klager på en vare».

– BRITA FLADVAD NIELSEN

42

«Denne kvelden tok likevel en annen vending da jeg brått mistet  llbrillene og innså at dette ikke var noe for meg».

FORETAKSMODELL I AKADEMIA: Institusjoner som går konkurs og skolepenger for alle? Dette er noen av de mulige konsekvensene som kommer med foretaksmodell i universitets- og høgskolesektoren.

12

LEGENDEN OM RANHEIM: Liker du idrett, liker du Ranheim. Vi har tatt turen ut til «fjæra» og forelsket oss i Eliteseriens ferskeste tilskudd.

LES MER P  UNDERDUSKEN.NO

Alt du som student trenger   vite om  rets skattemelding - Utdanningsminister Iselin Nybø vil forby ansiktsdekkende plagg i undervisning - Kommentar: Togtilbudet for studenter er alt for dårlig - Debatt: Alvoret i Listhaug-saken har blitt glemt - Mats Beldo fra NSO argumenterer for at studenter bør bli dekket av yrkesskadeforsikringen

FOTO: Jesper Nohr

NTNU-rektoren mener at lik rett til utdanning er et viktig demokratisk gode.

Vil åpne opp for innkreving av skolepenger

I Jeløya-plattformen fra januar i år sier den nye regjeringen at de vil vurdere å implementere en foretaksmodell i universitets- og høgskolesektoren. Det kan bety skolepenger for alle.

TEKST: Jesper Nohr | FOTO: Mari Haugan

Å organisere universiteter og høgschooler etter en foretaksmodell vil bety større økonomisk handlingsfrihet for institusjonene, slik at de ikke lenger er like avhengige av statlige bevilgninger. Det vil si at institusjonene får et mer forretningsmessig preg, og et av de store punktene er at de da vil kunne kreve skolepenger fra studentene.

Iselin Nybø, forsknings- og høyere utdanningsminister, har uttalt at institusjonene i dag har for liten grad av autonomi, og at en slik modell kan være en potensiell løsning.

– Det vil for eksempel kunne gi universitetene mulighet til å ta opp lån, selge unna eiendom og kreve skolepenger. Slik er det ikke i dag, noe som også er en sentral årsak til at Norge scorer dårlig på internasjonale rangeringer over institusjonell og økonomisk uavhengighet i universitetssektoren, har Nybø uttalt til Klassekampen.

I et brev utsendt av Kunnskapsdepartementet står det at omorganisering kan bli aktuelt for noen, mens andre forblir en del av staten. Departementet har som utgangspunkt at statlige universiteter og høgschooler ikke skal gis en annen tilknytningsform dersom de ikke ønsker det selv.

Den nåværende modellen kalles «forvaltningsorgan med særskilte fullmakter». Institusjonene er underlagt direkte statlig styring, men har visse fullmakter. Med en foretaksmodell vil styret sitte med mer direkte ansvar for økonomien, i stedet for å vente på bevilgninger og i stor grad forholde seg til departementet. NTNU-rektor Gunnar Bovim sier at dette kunne ha vært en fordel for universitetet i flere situasjoner.

– Utbygging av campus er et godt eksempel. I dag bygger Kunnskapsdepartementet nytt campus for NTNU. Med en foretaksmodell ville

“

I så fall rendyrker man en hierarkisk styringsform som undergraver universitetsdemokratiet, faglig autonomi og akademisk frihet.

Hans Petter Graver, jusprofessor ved UiO

”

styret ved NTNU bygget det, og stått ansvarlige for pengene, sier Bovim.

– Undergraver universitetsdemokratiet

Jusprofessor Hans Petter Graver ved UiO mener at det å organisere universiteter og høgschooler utenfor statsforvaltningen innebærer en privatisering som er fremmed for vår tradisjon.

– Høyst sannsynlig vil ikke staten oppgi hele kontrollen med dem, og da må de styre dem gjennom sammensetning av styrene og en eller annen slags overordnet kontroll med disse. I så fall rendyrker man en hierarkisk styringsform som undergraver universitetsdemokratiet, faglig autonomi og akademisk frihet.

Graver mener at en foretaksmodell bygger på en makroøkonomisk tenkning som lett kan føre til at kortsiktige vurderinger av lønnsomhet blir styrende. Han mener dette vil bidra til å undergrave universitetenes samfunnsrolle, som er å drive langsiktig akkumulering av kunnskap i søk mot bedre og bredere menneskelig erkjennelse.

– Å gi universitetene en større økonomisk handlefrihet kan lett vise seg å være en kortsiktig seier for

de som ønsker større handlingsfrihet. I neste omgang vil det lett være banker og markedsmekanismer man er avhengig av, og de vil vise seg å være langt mindre fleksible enn det staten er i dag.

Graver poengterer at et statsforetak kan gå konkurs, men at man i en egen lov kan ha en bestemmelse om at staten er ansvarlig, slik at universitets- eller høgschoolforetak ikke i praksis kan gå konkurs.

– Hvis en foretaksmodell blir innført, vil dette gjelde for hele institusjonen, ikke for det enkelte fakultet eller institutt. Går et fakultet med underskudd, må institusjonen ta midler fra andre enheter for å dekke gjelden. Staten vil selvsagt kunne skyte inn ekstra kapital for å hindre konkurs, det er et rent politisk spørsmål.

Lik rett til utdanning

Rektor Gunnar Bovim ved NTNU mener det er viktig å ikke trekke for bastante konklusjoner i denne debatten, og at kommersialisering og foretaksmodell ikke nødvendigvis trenger å ha noen sammenheng.

– En foretaksorganisering kan være mye forskjellig. En ting jeg har sett er at noen mener det blir mer kommersialisering med innføring av en foretaksmodell. Det behøver det ikke å bli, det kommer helt an ►

FORETAKSMODELL I AKADEMIA

Regjeringen vil gi statlige universiteter og høgschooler større grad av selvstyre. De vil gå fra å være deler av statsforvaltningen til å bli mer selvstendige enheter.

Kunnskapsdepartementet vil gjennomføre en mulighetsstudie for å se på ulike tilknytningsformer for statlige universiteter og høgschooler, der en foretaksmodell er et alternativ.

Det er fortsatt uvisst når en slik omorganisering kan bli en realitet, da hele prosjektet fortsatt er i startfasen.

En foretaksmodell vil overføre mer makt fra departementet til styret ved institusjonen, noe som betyr at styret sitter med det overordnede økonomiske ansvaret i stedet for staten.

Flere velger å knytte en foretaksmodell tett opp mot økt kommersialisering av sektoren, men det er stor uenighet rundt om dette henger sammen.

på hvordan man bygger det opp.

Når det gjelder skolepenger derimot, vil NTNU sette ned foten.

– Før gikk eliten på universitet, nå har det blitt mer allment. Sjelen i høyere utdanning har endret seg. Lik rett til utdanning, uavhengig av foreldrenes inntekt, er et viktig demokratisk gode. Derfor er vi imot en kommersialisering av høyere utdanning i Norge, og kjemper mot at det skal bli skolepenger for internasjonale studenter.

NTNU-rektoren sier at fokuset heller bør ligge rundt hvordan man kan få flere til å begynne å studere, som for eksempel de med innvandringsbakgrunn, heller enn å gjøre høyere utdanning eksklusivt. En av frasene som går igjen gjennom hele samtalen er at NTNU har et stort samfunnsoppdrag, der de skal utdanne samfunnsborgere med tung basiskompetanse.

– Å knytte kommersialisering opp mot foretaksmodell-debatten blir feil. Det er ikke det som er skillelinjen.

– Høyere utdanning er ikke en vare

Studenttinget-leder Sindre Alvsvåg mener det er spennende å se på hva som kan gjøres bedre

innenfor sektoren, og at Studenttingets viktigste holdning i denne saken er gratisprinsippet og lik rett til høyere utdanning.

– Slik nyhetsbildet viser gjør regjeringen et arbeid for å undersøke hvilke muligheter som åpnes ved en slik foretaksmodell, og hvilke muligheter som svinner hen. En slik utredning er muligens første steg mot innføring av foretaksmodell i universitets- og høyskolesektoren, men det er viktig å huske på at en utredning skal undersøke fordeler og ulemper.

Videre Sier Alvsvåg at Studenttinget støtter University Inc.-kampanjen til SAIH. De mener at høyere utdanning ikke er en vare du kjøper. Høyere utdanning er hardt arbeid for å tilegne seg kunnskap for å gjøre en nytte for samfunnet, poengterer han.

– Vi skal stå for oss om den akademiske friheten som står så sterkt i Norge i dag, da den står på spill, sier Alvsvåg.

Desentralisering av styring

En foretaksmodell er ikke noe nytt. I 2002 ble en lignende modell tatt i bruk for helsesektoren.

Den ble vedtatt under en Arbeiderparti-regjering, men ble gjennomført av en regjering bestående av Kristelig Folkeparti, Høyre og Venstre som tiltrådte høsten 2001. Den gang var det stor politisk enighet om å innføre denne modellen. Konsekvensene av innføringen har vært omdiskuterte.

Bovim mener at en foretaksmodell handler om desentralisering av styring. Han poengterer at man ikke vet hva som ligger i en slik modell ennå, da det ikke er godt nok utredet. Derfor er det vanskelig å si noe konkret om hvilke konsekvenser det vil få for studenter og forskere, og når det eventuelt kan bli en realitet.

– Noe av motstanden kan komme av at universitetene har såkalte kollegiale organer for tilsetting. Det betyr at arbeidstaker og arbeidsgiver sitter sammen for å vurdere hvem som skal ansettes. Det ligger ikke noe i foretaksmodellen som tilsier at man ikke kan ha det slik.

Han tror frykten bygger på at arbeidsgiver ville få større makt over arbeidstaker, men at det ikke nødvendigvis må bli sånn. Ledelsen har ansvar for ansettelse i helseforetakene, men

“ Vi skal stå for oss om den akademiske friheten som står så sterkt i Norge i dag. ”

Sindre Alvsvåg, leder i Studenttinget

det behøver ikke å bli slik for universitetene og høyskolene.

– Regjeringen har sagt at de vil utrede muligheten for ulike tilknytningsformer for sektoren, deriblant en foretaksmodell. NTNU har sagt at der vi er nå, med både fusjon og samlokalisering av campus, kommer vi ikke til å være en pådriver for å skape universitetsforetak. Vi har nok å drive med.

Selv om det er for tidlig for å konkludere, tror Bovim at de større institusjonene i UH-sektoren egner seg bedre for en foretaksmodell enn de mindre.

Gulrot-finansiering

En for sterk mål- og resultatstyring er NTNU-rektoren negativ til. Han mener at dagens finansieringsmodell for universitets- og høyskolesektoren, der man får en grunnbevilgning i tillegg til ekstra midler ut

ifra prestasjoner som fullføringsgrad og avlagte studiepoeng, er bra. Han advarer dog mot å endre for mye på dette.

– Jeg tror balansen i dag er røfflig rett. Noen mener at gulrot-finansieringen burde være større, slik at institusjonene har større insentiv til å få studenter til å fullføre normert. Hvis vi går for langt den veien, ville jeg som rektor måttet løpe etter pengene. Da måtte folk studert der det var mest lønnsomt, og det er en farlig styring som går utover mangfoldet. Uten noen gulrøtter blir det for lav gjennomføring. Da gjør vi ikke samfunnsoppdraget vårt godt nok.

Avslutningsvis ønsker han å poengtere at det også i dag er konkurransebaserte midler. Noen midler konkurrerer man fritt om, mens andre handler om størst progresjon fra tidligere års resultater. Der vil NTNU med sin store studentmasse ha vanskeligere for å score høyt enn de mindre institusjonene, sier Bovim. **UD**

pedagogstudentene

www.pedstud.no

Whaaaat?!
ER DET GRATIS?

Skal du bli lærer i skole eller barnehage? Da kan du bli medlem av Pedagogstudentene – helt gratis! Som medlem kan du få hjelp og veiledning, mulighet til å tegne Norges beste studentforsikring, blir en del av et faglig og sosialt nettverk, gratis fagtidsskrift og mye mer. Hva venter du på?

Send PS Til 02014

Som medlem i Pedagogstudentene får du:

- Gratis medlemskap
- Råd og veiledning om du trenger hjelp
- Mulighet for å tegne Norges beste studentforsikring
- Flere aktuelle fagtidsskrift
- Invitasjoner til kurs og konferanser, lokalt og nasjonalt
- Det første året i Utdanningsforbundet gratis
- Benytte deg av medlemstilbudene til Utdanningsforbundet
- Muligheten til å påvirke din egen studietid og framtidens lærerutdanning
- Du blir del av et fellesskap og nettverk av framtidige lærere
- Du får den ultimate lærersekken med superlærer t-skjorten

Hvem står bak pensum og pensumpris?

Prisen på pensum, i tillegg til hva som merkes som obligatorisk eller nødvendig litteratur varierer fra fag til fag.

TEKST: Britta Benz | FOTO: Haakon Korbi Kolstad

Forelesere bestemmer i stor grad ikke bare hva som er pensum, men også hvor mye de tilgjengeliggjør nyttige ressurser uten kostnad. Noen forelesere legger ut såpass mye at det ikke er nødvendig med en pensumbok, mens innen andre fag må en kjøpe pensumbøker da de er nesten helt nødvendig for å bestå faget.

– Prisene settes på bakgrunn av mange ulike elementer der innkjøpspris og prissammenligninger er to av dem. På utenlandske bøker er selvsagt valutakursutviklingen svært viktig, påpeker butikkleider Karianne Sæter ved Akademika.

Av og til kan eldre utgaver lønne seg. Ofte har de en lavere pris enn de nyeste utgavene, og inneholder mye av den samme informasjonen.

– Nye norske bøker har fast pris i en periode og da har man ikke lov å gi rabatter. Eldre norske bøker og importerte bøker har forhandler anledning til å rabattere, informerer Sæter.

Tilgjengelige gratisressurser

De som rammes hardest er lavere trinn, spesielt førsteårsstudenter. De har ofte ikke tilegnet seg like mye informasjon om billigere eller gratis alternativer som å låne pensumbøker fra biblioteket, eller nettrussurser som ofte er gratis.

Akademikas pensumbok-pakker er et annet vanlig forhandlertiltak som kan være billigere enn å kjøpe bøkene hver for seg. Pensumbok-pakker er billigere om alle bøkene i bokpakken er tilnærmet nødvendige å tilegne seg for å bestå emner. Om bare noen av bøkene er nødvendige, kan andre alternativer være billigere.

– Det vanligste for pensumbok-pakker er at Akademikas fagansvarlige konfererer med foreleser om dette. Deretter går Akademika til det enkelte forlaget og forhandler fram en spesialpris til det enkelte kurs/bokpakke for å kunne sikre en best mulig pris til studentene, forteller Sæter.

Akademiske forlag produserer nye utgaver med få års mellomrom. Innen noen fagområder kan dette være hensynsløst da det

bare er små endringer som skiller utgavene, og utgjør dermed en stor, men unyttig kostnad for studenter. Innen andre fagområder der viten i stor grad fortsatt utvikler seg, kan nye utgaver være nødvendig for å få med ny og viktig viten.

Faglærere bestemmer

Det er faglærerne i fagene som velger ut pensum og pensumlitteratur. I de aller fleste fag er det flere faglærere involvert, spesielt med tanke på at faglærere ofte underviser forskjellige fag fra semester til semester.

– Fra år til år er det flere faglærere involvert i hvert emne, og det å velge pensumlitteratur blir noe man da er sammen om, forklarer nestleder Petter Andreas Bergh ved NTNUs institutt for matematiske fag.

I store grunnnemner er det ofte flere faglærere, også i løpet av samme år, som da blir enige om pensumlitteratur. Innen mastergrads- og doktorgradsemner er det ofte færre faglærere, og dermed færre som bestemmer pensum.

– For de store grunnnemnene involverer dette mange faglærere, mens for master- og doktorgradsemner er det naturlig at den forskningsgruppen som gir emnet også velger pensum, sier Bergh.

Et vanlig tilfelle er emner hvor pensumbøker ikke er obligatorisk, men nesten helt nødvendige ettersom faglærere velger å gi øvinger i pensumbøkene, og henter mesteparten av informasjonen sin fra dem. Også her finnes det ofte delkapitler eller hele bøker som ligger gratis på internett, spesielt kompendier som er compilert av NTNU fra internasjonale bøker.

– I flere emner kan det forekomme en del ikke-skriftlig pensum, slik som videoer, og da finnes det blant annet retningslinjer for opphavsrett, påpeker Bergh.

Annet nødvendig utstyr koster også studentene, men slikt kan i større grad benyttes av studentene også etter at de er ferdig med emnet det ble kjøpt til. **UD**

En uke som fattiglus

Jeg skal leve på 15 kroner dagen i én uke for å se hvordan det er å leve på så lite penger – forhåpentligvis uten å ende opp med en mangelsykdom.

TEKST OG FOTO: Bjørn Magnus Valberg Iversen

La meg innledningsvis si at jeg spiser *mye* mat. Med mine nesten 100 kilogram er nemlig kaloriforbruket mitt ganske høyt. Jeg kjøper ofte mat for 105 kroner, men da er det som regel for én dag – ikke en hel uke. Likevel har jeg gått med på denne utfordringen etter overtalelse fra meg selv, så det er bare å hoppe ut i det.

En nokså kjedelig handletur

Jeg har nettopp kommet hjem etter å ha handlet på Rema 1000. Hovedmålet mitt for denne handleturen var å få nok kalorier for en hel uke. For å nå målet tenkte jeg at å bake egne brød måtte være en god idé, så jeg bestemte meg for å kjøpe noen poser mel. Brød er som kjent ganske trist uten pålegg, så det måtte også anskaffes. Valget falt på en deilig kaviartube. I tillegg la jeg et glass med sjokoladepålegg til en tier i kurven min. Ikke det sunneste alternativet, men pokker heller – om jeg skal overleve på et slikt budsjett i en hel uke trenger jeg noe pikant å se fram til.

Middag ville jeg også gjerne ha. Her var det mindre å velge mellom, men til slutt endte jeg opp med å kjøpe en pakke fiskepinner, middagsris, gulrøtter og løk. Endelig sum da jeg skulle betale? 101,8 kroner. Sammen med en pose tørrgjær til tre kroner er dette alt som skal holde meg i live i en hel uke. Gross.

Overraskende lett

De tre første dagene har vært overraskende lite utfordrende. Jeg tror denne uken skal gå ganske greit, egentlig. Jeg savner å kunne trakte kaffe om morgenen, men jeg overlever. Det eneste jeg kan sutre over er at brødene jeg bakte ble på grensen til deprimerende.

Tok jeg feil?

Jeg tror jeg tok feil. Dag fire nå, og seansen begynner å bli krevende. Pepsi Max-abstinensene har begynt å melde seg, og jeg slet skikkelig med å sove i natt. Mangelen på Pepsi Max og søvn er ille, men akkurat nå har jeg et større problem: Jeg er tom for sjokoladepålegg.

Nå er jeg lei

Det har nå gått hele fem dager siden jeg startet denne utfordringen. Jeg kan på dette tidspunktet konkludere med at det å servere brødskeer med kaviar til samtlige måltider foruten middag definitivt er en uoppdaget torturmetode.

Det er ikke bare brødskevne jeg er lei av heller. Har du prøvd å spise det samme til middag i en hel uke? Ikke det? Jeg lurer på hvorfor. Det hadde kanskje ikke vært så ille dersom det var noe utsøkt jeg skulle bite i, men når måltidet i hovedsak består av den

billigste risen jeg kunne oppdrive blir det skrekkelig monotont.

Har jeg fått superkrefter?

Seks dager inn i utfordringen, og jeg tror jeg har fått superkrefter. Jeg sverger at jeg greier å lukte all mat som ikke er ris eller brødskeer med kaviar innenfor en radius på *minst* 100 meter. Det har vært mye vanskeligere å konsentrere seg om skolearbeid de siste dagene. Jeg tror egentlig ikke at jeg får i meg nok næring. Nå gleder jeg meg som et barn på lille julaften til å spise «normalt» igjen.

Enden er endelig nær

Jeg er nå på dag syv, og utfordringen er over om noen få minutter. Uka har vært anstrengende, og kostholdet jeg har levd på er vanskelig å forsvare med tanke på næringsinnhold. Ved flere anledninger fristet det enormt å sluke matvarene jeg hadde liggende i skapet.

Det virker usannsynlig at det er mulig å leve på denne måten over tid. Jeg tror man kan leve veldig billig, men 105 kroner er nok litt i laveste laget – i alle fall om man kjøper inn mat for kun én uke. Heldigvis tikket tidtakeren akkurat 168 timer, så nå skal jeg spise alt jeg har fantasert om den siste uka. **UD**

Dum, dummere, Paradise Hotel?

Sett deg godt fast på din høye hest, for det er den tiden av året igjen.

KOMMENTAR

TOMARIS SEMET
Journalist

For to år siden valgte jeg å jekke meg ned et par hakk og lot meg lede inn i det absurde universet som er *Paradise Hotel*, også kjent som «Pærra» eller «PH». Realityserien som sendes på TV3 hver vår har med årene blitt til en norsk yndling. Glem Listhaug og Støre, det er ingenting som splitter det norske folk mer enn PH. Enten følger du slavisk med, eller så tar du sterk avstand og vender nesa mot sky.

I 2016 var jeg sistnevnte. Hvorfor skulle jeg, som oppgående student, nei, som menneske, kaste bort min dyrebare tid på det skvippet? Jeg var da altfor smart for slikt? Så slo det meg, som lyn fra klar himmel: Det var jo nettopp derfor jeg burde se på PH! Noen episoder kom og gikk og jammen om jeg ikke øyeblikkelig ble hektet. Det var som heroin for egoet. For du skjønner, kontraster er en farlig ting. Her ser vi nemlig et klassisk eksempel på hva sosialpsykologen Leon Festinger kaller for sosial sammenligning. I jakten på selvforståelse og vurdering, sammenligner vi oss med andre for å få validert våre egne holdninger, verdier, og intellekt. Og jeg, til sammenligning med Pærra, følte meg som Einstein 2.0.

Forleden ble jeg plutselig møtt med et moralsk, tilnærmet filosofisk, spørsmål. Jeg skrudde på den nyeste episoden som vanlig, og siden ingenting er morsommere enn å se PH i fellesskap, chattet jeg med to kompiser samtidig. Kompis A og jeg sparte ikke på kruttet og bar oss over alt det tåpelige som ble sagt. Så ble et nytt idiotisk utsagn av kosmisk dimensjon sluppet og mens jeg ristet av latter skrev jeg til kompis B:

– *Det er så morsomt, de er så dumme!*
Til min store forskrekkelse skrev han tilbake:

– *Hahah, nei. De er ikke dumme. Ffs.*
Er de ikke?

Sakte, men sikkert, gled jeg av sadelen. Er de ikke dumme, da? Er dét jeg har holdt for å være en av de få konstantene i vårt samfunn ikke gyldig likevel? Jeg måtte stoppe litt opp og tenke på hva det faktisk betyr å være dum. Hva innebærer det helt eksakt? Ifølge Ordnett er definisjonen: «En som har eller vitner om

liten forstand ; tåpelig ; uvitende». Jeg skal ikke legge skjul på at jeg ofte er tåpelig, og det er mye jeg er uvitende om. Såpass selvinnsikt har jeg. Betyr dette at jeg er dum, *per definisjon*? Nei, jeg er jo ikke det. Jeg kan jo ikke være det. Så hvilken rett har jeg i så fall til å kalle deltakerne på Pærra for dumme?

I et samfunn hvor all verdens kunnskap kun er noen tastetrykk unna, blir jeg mektig imponert over det lave kunnskapsnivået samlet hos deltakerne. Det er nesten provoserende at en gjeng med unge voksne som har såpass mange kunnskapsressurser tilgjengelig velger å leve et liv i total ignoranse. Jeg tror nemlig ikke problemet er hvor smarte de er, men hvor mye de avviker fra normalkurven. Det eksisterer en ganske intuitiv forståelse av hvor mye allmennkunnskap man skal besitte for å ikke framstå som stokk dum. Det er trolig dette de fleste reagerer på, ikke alt det kleine og lite gjennomtenkte som blir sagt. Vi har alle tross alt gjennomgått den samme grunnskoleutdanningen.

For nei, Siv Jensen er ikke Norges statsminister og Brexit er ikke det samme som kjeksen Bixit. Og ja, dette er faktiske ting som årets deltakere har sagt. Så, hvordan skal jeg forholde meg til denne problematikken fra nå av? I frykt for å dra meg selv ned i gjørmen i samme slengen avstår jeg herved fra å kalle de håpefulle jentene og guttene for dumme. Jeg velger heller å kalle dem ignorante, unge mennesker som i tillegg sier mye dumt. Jeg burde trolig også forkaste teorien min om genetisk misdannelse i hjernebarken, og heller krysse fingrene for at det holder seg langt, langt unna blogg.no.

PARADISE HOTEL

Konsept: Cirka et dusin unge og single som kjemper om å overleve på et luksushotell så lenge som mulig.

Hvorfor? Vinneren(e) blir tildelt en stor pengesum.

Når? Hadde premiere i Norge i 2009.

Hvordan? Deltakerne blir underveis møtt med ulike utfordringer og må overkomme mange hindre. Også omtalt som å «spille spillet».

Vampyr? Triana Iglesias har vært programleder siden første episode og har ikke blitt en dag eldre. Mystisk.

Bienvenue à France

Det er ikke alltid lett å navigere laktosehimmelen av oster, men Frankrike kan virkelig by på ostenirvana.

TEKST: Johannes Gulbrandsen | ILLUSTRASJON: Astrid Böhler

I enkelte miljøer brukes uttrykket *frankofil*, ikke for å beskrive noen som kun er tiltrukket av franskmenn, men et menneske som er veldig glad i franske ting. I frankofilismens navn skal vi kikke på noe mat, så fransk at du etter konsumering plutselig befinner deg på Champs Elysées med ørten sigg i hånda, en forakt for alle som ikke snakker fransk, og et ekstremt engasjement for arbeiderrettigheter, uten helt å forstå hvordan. Vi skal ta for oss ost.

For å få en viss forståelse av hvor viktig ost er for franskmenn, kan vi se til lovverket deres. Her i Norge er alle melkeprodukter pasteurisert, det vil si at melken er varmet opp til 70 grader i noen sekunder for å drepe bakterier, før den brukes til å lage ost. Dette er lovfestet for å beskytte forbrukeren og vanlig praksis i de fleste vestlige land, men ikke i Frankrike. Franskmennene tviholder på ost av upasteurisert melk, lait cru, fordi det gir en mer jord- og frukt-preget smak.

I tillegg er det obligatorisk for enhver fransk president å klappe en ku på en agrikulturfestival. Her er noen «hits» alle kan elske:

For nybegynnere: Brie - Brie de Paris er en vanlig ost som ikke smaker spesielt sterkt og kan slik egne seg for nordmenn som vil prøve seg på en overgang fra Synnøve. Brie kan brukes på skiva (gjørne med valnøtter), eller bakes, på pizza eller i pai.

Middels: Chevre - Chevre betyr på fransk bare geit, men brukes òg som navn på geitost. Bruksområdene for denne hvite runde osten er utallige, og det finnes mange versjoner. Prøv det på pizza en gang.

Osteentusiast: Camembert - Osten er fra Normandie, og er relativt mild. Her kan det være godt å huske at franske oster ikke blir dårlige bare fordi de går ut på dato. Heller motsatt, det blir langt mer smak i dem. Se etter Camembert som selges til halv pris pga. dato og du kan gjøre et lite kupp. Denne er god på brød og kjeks med marmelade, fin til ostekvelder. Kommer både sterk og relativt mild. Jeg har selv forelsket meg i sandwicher med denne sammen med spekeskinke fra Schwarzwald i Tyskland.

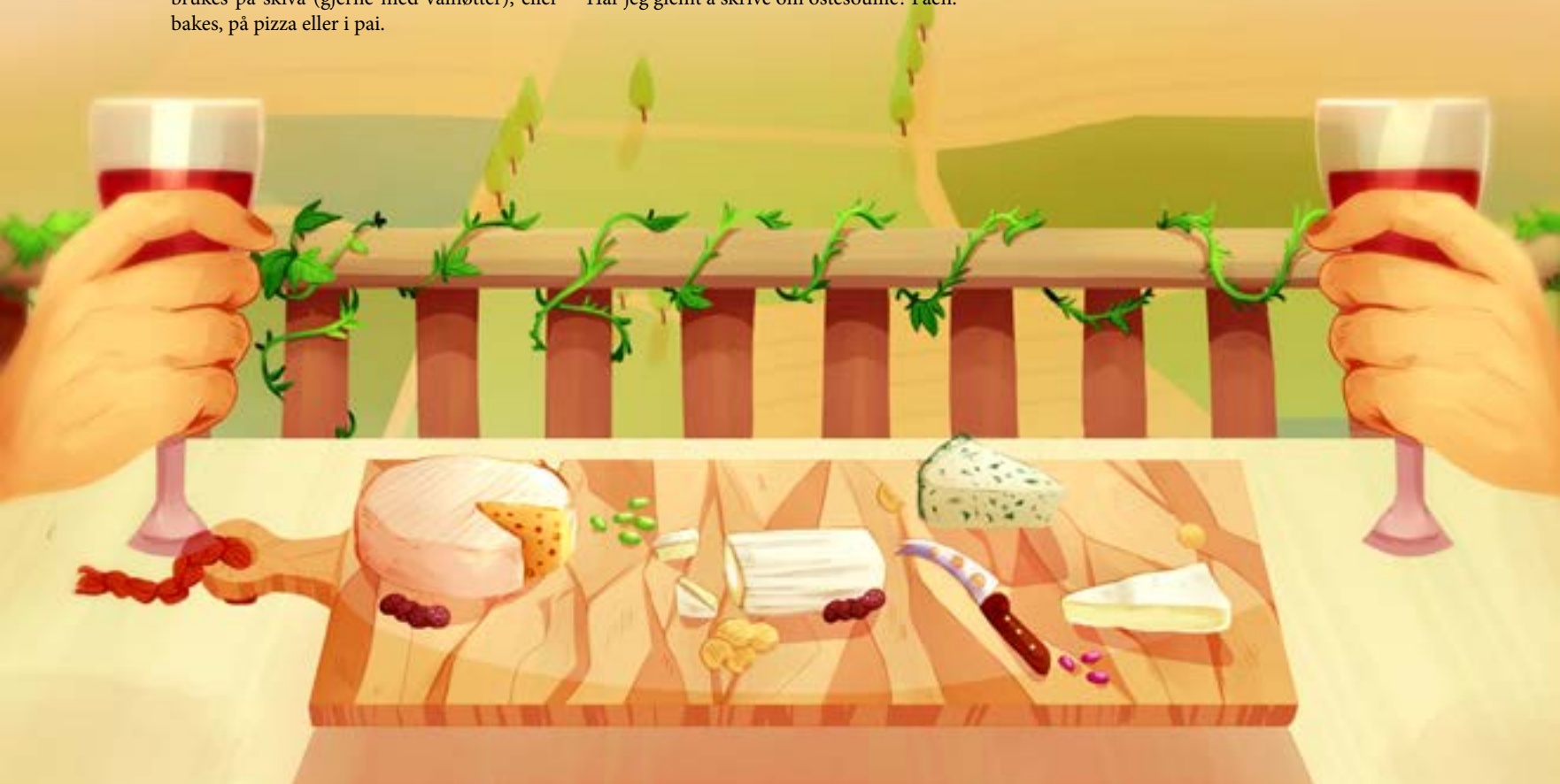
Viderekommen: Roquefort - I Frankrike ble jeg en gang fortalt historien om hvordan osten Roquefort ble til. Det var en gjeter som spiste lunsjen sin da kjæresten hans besøkte ham på jobb, de to fant en busk og gjeteren glemte helt osten han hadde på matpakka. Da han kom tilbake noen uker senere hadde osten mugnet, men fått langt mer smak, Roqueforten var født. Roquefort er helt umåtelig god når den er smeltet, som på pizza eller i en ostesoufflé. Har jeg glemt å skrive om ostesoufflé? Faen.

MÅNEDENS STUDENTVIN

Château Dudon 2008
Kr 156,-

I forrige Under Dusken besøkte vi Rhône-dalen i Øst-Frankrike. Denne gangen tar vi turen lenger vest til vi befinner oss i Bordeaux. Bordeaux er tradisjonelt sett Frankrikes viktigste vindistrikt og nyter stor respekt både nasjonalt og internasjonalt. Om man styrer unna de mest velkjente châteauxene kan man derfor finne mye god vin som ikke koster skjorta her. Det er noe utpreget enkelt og tradisjonelt ved Bordeaux-vinenes utseende, her er ingen farger eller fancy logo. Det er huset og familien som gjelder, simpelt.

Denne Bordeaux-vinen er et erkeeksempel på mye smak for pengene. Den ti år lange lagringsperioden gir vinen et fint men ikke for modent preg. Den lukter tydelig av modne, søte plommer, kjenn om du ikke merker en lær- eller tresmak, om du stikker nesa langt ned i glasset. Når du smaker, kjenner du at den brer seg utover og bak tungen. Denne bredheten er typisk for klassiske Bordeauxer. I tillegg balanserer den en fin bløthet som kommer som en hyggelig overraskelse. Selv etter at du har svelget forblir smaken på tungen. Den bare gir og gir.

Ranheim - Et ekte fotballmirakel

I fjor høst ble vi vitne til et historisk øyeblikk da lille Ranheim rykka opp til Eliteserien. Nå er eventyret i gang.

TEKST: Audun Fegran Kopperud | FOTO: Kristian-Jenshaug Arnesen, Amalie Hoff Ludvigsen

Vi har alle tatt flybussen ut til Værnes, og vet at man stort sett tar til venstre i rundkjøringa, når travbanen er passert. Velger du derimot å kjøre litt videre, for så å svinge ned til venstre ved første mulighet, åpenbarer det seg en innfart til bydelen vi først og fremst kjenner på grunn av papirfabrikken, Jubelsalami og Trønderfår. Men sistnevnte kjøttprodukter er ikke det eneste på innbyggernes lepper for tiden. De har nemlig fått et fotballag å være stolte av.

Etter opprykket har interessen økt enormt. Og det merkes. Et rørende skue er det som møter bilene og bussene på vei inn til stadion på Ranheim denne søndagskvelden, for på hver balkong vaier det et blå og hvit-rutete flagg med klubbens emblem på. Det lokale engasjementet står knallsterkt, og kanskje er det et tegn på at noe stort er i ferd med å skje denne kvelden. Ranheim tar imot Stabæk i det som blir klubbens første kamp i toppdivisjonen siden 1956.

«Som en klassisk Hollywood-film»

Det er noe herlig og forfriskende med Ranheim, i en stadig mer pengedrevet

fotballverden. Lavbudsjettløsningene er umulig å ikke forelske seg i. Her er det ingen Led-reklameskilt eller overdimensjonert hotell og konferansesenter i ett med stadion. På Ranheim er innbytterbenkene hjemmesnekra i tre, og speaker Terje Walther står selv for de fleste av klubbens supportersanger. I overkant av 2000 mennesker har funnet veien til «fjæra» denne kvelden. Er man vant til et fullsatt Lerkendal, høres kanskje antallet lavt ut. Men håpet, forventningene og spenningen disse menneskene deler, gjør at det hele oppleves utrolig stort.

I det Eliteserie-hymnen er ferdig, og spillerne har entret banen til blå røyk fra supporterne, scorer kaptein Kristoffer Løkberg Ranheims første mål i Eliteserien, tretti sekunder inn i kampen. Det er som en klassisk regissert Hollywood-film. Blåtrøyene gir seg ikke før de har fire fulltreffere bak Stabæks keeper. At bortelaget på et tidspunkt fikk en redusering, vil for alltid stå som en ubetydelig parentes. 4-1 står det i det dommer blåser av kampen. Walthers legendariske låt «Ra-Ra-Ra-Ranheim» høres fra anlegget. Underdogen leverer.

IKKE SOM ROSENBORG: — Vi er en annen klubb, et annet lag. Ikke noen pompøse, overbetalte drittsekker, sier midtstopper Ivar Furu.

Fulltidsstudentene i Eliteserien

For oss vanlige studenter som ikke skal bryne seg på Brann og Rosenborg hver helg, kan det virke for tøft å kombinere toppidrett med studier. Men umulig, det er det ikke.

I sterk kontrast til de profesjonelle, hvitkledd storebrødrene lenger sør i byen, kan ikke Ranheim-spillerne tillate seg å være fotballspillere på fulltid. Til det er ikke klubbens økonomi sterk nok. I stallen finner vi blant annet meglere og snekkere. I tillegg er noen av dem studenter, deriblant indreløper Sondre Sørlokk og midtstopper Ivar Erlén Furu. Selv om det å kombinere studier med toppidrett krever mye av dem, velger Furu å se litt annerledes på det.

– Jeg prøvde meg som proff på Island en periode og da hadde jeg ingenting ved siden av. Det passer ikke for meg i det hele tatt,

forteller han.

Til tross for at ingeniørstudiet i materialteknologi tar mye tid, er han tydelig på at skolearbeidet gir mer energi enn det tar. For det ene gir avkobling fra det andre. Furu synes det er fint med et markant skille for å kunne stenge ute bekymringene fra de to delene av hverdagen sin.

– Når du både spiller fotball og studerer, har du mestringsfølelsen uansett. Hvis du mislykkes med fotballen, men føler at du får til ting på skolen, eller omvendt, slår Furu fast. Lærerstudent Sondre Sørlokk merker hverdagen er tøffest når han skal ut i praksis.

Han kjenner at energinivået ikke er så høyt som han helst skulle ønske, når arbeidsdagen på skolen er over og snuten vendes mot treningsfeltet.

– To uker i strekk har jeg arbeidsdager fra åtte til fire, i tillegg til planlegging og ansvar for elever. Det tar veldig mye av energien min, erkjenner Sørlokk.

Han synes det er tøft å dra på trening i praksisperiodene. Selv om han nå har blitt flinkere til å vende seg til denne belastningen, er han tydelig på at dette er det desidert tyngste når han kombinerer studiene med fotballen.

– Studiene er som en forsikring

Som satsende fotballspiller, er man vant til å jobbe hardt fra man er ganske ung. Det kreves utallige egentreningstimer og disiplin for å nå toppen. Furu tror dette er overførbart til studiene også.

– Den selvdisiplinen er opparbeida fra man er tolv år. Jeg tror det kan være lettere for oss som har satsa på noe. Det krever mye å studere, du må brette opp ermene og gjøre en innsats der og, stadfester han.

Sondre Sørlokk mener at når de selv har valgt å leve det livet, så må de bare bruke det så godt de kan. Hvis jobben ikke gjøres på trening etter skoledagen, så kunne de bare droppa hele fotballkarrieren.

– Hvis alle møter på trening med innstillingen at «nå skal vi faen meg bli bedre i dag og», så er det nok mye vi kan hente fra studiene, som de andre lagene må hente andre steder, forteller Sørlokk.

På spørsmål om man blir en bedre fotballspiller av å studere, svarer begge spillerne ja, nærmest i kor.

Sørlokk ser på studiene som en forsikring som gir ham selvtillit i hverdagen. En selvtillit han mener er viktig i alles hverdag. Furu mener at hvis man bare spiller fotball, så vurderer man seg selv hele tiden og blir veldig stresset. Han mener at kanalisering av tanker er en av de største fordelene med å studere ved siden av.

– Gjør du det bra på skolen, føler du liksom at du har en plan b. Og det er egentlig ikke så vanvittig mye trening heller, erkjenner Furu, og sikter til alle timene det går an å bruke på andre ting, etter at de to timene med fotball er brukt opp.

Mai er tøffest

De to er samstemte i at mai er årets tøffeste måned. Her finner vi kanskje det tetteste kampprogrammet i tillegg til noe alle studenter gruer seg til, nemlig eksamensperioden.

– Uavhengig av hvilket nivå man spiller på er mai beintøff, erkjenner Furu. Når andre folk trenger to-tre uker med forberedelser til eksamen, må vi ha én og en halv måned, legger han til.

Planlegging er stikkordet for fotballspillere som studerer. Det å være i forkant er helt

essensielt dersom den hektiske hverdagen skal gå rundt. Men Ranheim-gutta er ikke i tvil om at denne kombinerte tilværelsen har vært lærerik og verdifull for framtiden.

– Du lærer å utnytte tida veldig bra og blir veldig effektiv med et tett tidsskjema. Å bruke de små tidsperiodene du har til rådighet til å faktisk gjøre noe fornuftig, forteller Furu.

Ingenting å tape

I disse dager er det ikke studiene som ofres mest hjernekapasitet. Med sesongstarten unnagiort og i skrivende stund to kamper mindre spilt enn de andre lagene, er det Eliteserien det dreier seg om for de to studentene. Og selv om de nå har rykket et nivå opp, ser de ingen grunn til å grue seg til sesongen. Ivar Furu mener de får selvtillit av å sparke nedefra.

– Hva er vi liksom? Studenter og folk som jobber med andre ting, det blir jo nesten som vi har dette som en hobby, sier han og smiler.

Til forskjell fra presset Rosenborg-spillerne må leve med, er situasjonen en ganske annen for Ranheim. Furu mener det nærmest er forventet at laget skal drite seg ut, og håper det utgangspunktet kan styrke laget under en lang og tøff sesong. Han tror det mentale blir nøkkelen til suksess.

– Fella er at vi begynner å tro at det ikke er liv laga for oss å være i Eliteserien, men så lenge vi veit at vi hører hjemme her, tror jeg det går bra. Vi kan ikke tvile på oss selv, vi er nødt til å ha den selvtilliten, poengterer han.

Som om NTNUI skulle spilt i Eliteserien

Etter mange år i skyggen av Rosenborg, skal nå Ranheim få dele rampelyset med byens storebror, uansett om det bare skulle bli for ett års tid. Nå håper de at studentene tar turen ut til «fjæra» på kamp, for en annerledes fotballopplevelse enn de er vant med fra tidligere. Ivar Furu mener det er litt som om NTNUI skulle spilt i Eliteserien.

– Vi er en annen klubb, et annet lag. Ikke noen pompøse, overbetalte drittsekker, sier han med et glimt i øyet. Sondre Sørlokk ler.

– En ydmyk gjeng som spiller fordi vi elsker fotball, er det vi er. Det er den største forskjellen på oss og resten, sier Furu.

FLOMLYS:

Glad i sport? Hør Flomlys på Radio Revolt, hver søndag fra 16.00. Anført av programleder og jyping Edvart Svingen leverer vi gullkorn og bommerter om det meste fra idrettens verden. Lik oss på Facebook eller finn oss på radiorevolt.no og Spotify.

Sondre Sørlokk

Ivar Furu

«Ra-Ra-Ra»

Å bare omtale ham som speaker vil være tidenes underdrivelse. Dersom man legger til komponist, høneeier og filmskaper, begynner man å nærme seg noe.

Siden 90-tallet har klubbpatriot Terje Walther vært engasjert som speaker på Ranheims hjemmekamper. Mannen har fulgt laget fra fjæra i flere årtier, og ferden fra fjerdedivisjon til Eliteserien kjenner han bedre enn de fleste.

– Jeg debuterte som speaker da vi lå nede i tredje- og fjerdedivisjon. Jeg hadde erfaring med nærradio og litt sänn, så det var kanskje derfor jeg fikk jobben, sier Walther og mimrer tilbake til dagene da han som speaker måtte ta til takke med en arbeidsbrakke uten vinduer og stod voldsomt påkledd de kalde høstkveldene for mange år siden. Walther beskriver reisen til Eliteserien som et utrolig eventyr, og drar fram flere sterke minner.

– Det første store øyeblikket var mot Stabæk i cupen i 2002. Åttedelsfinale tror jeg. Uavgjort til full tid og ekstraomganger. Da var det sikkert tusen mennesker her, forteller han.

– Da var jeg for øvrig så nervøs før kampen at jeg presenterte laget som «Malvik», fordi jeg jobba i Malvik på den tida. Jeg fant ut at det ble for dumt å rette, så da ble det bare «Malvik» i den kampen, legger han til og ler, før det kommer noen og leverer et par solbriller til ham, for bildene. At Walther er en showmann er det liten tvil om.

I senere tid er det imidlertid to kamper han husker bedre enn noen andre. Han trekker selvfølgelig årets seriestart som også var mot Stabæk, og kampen som førte de til

Eliteserien, nemlig fjorårets playoff-kamp hjemme mot Sogndal.

– Jeg husker Sogndal-trener Eirik Bakke var så sur etter kampen, så i ren skadefryd sa jeg «takkk for nå Bakke, vi sees ikke til neste år», forteller han lattermildt.

Mer frihet før

Terje Walther innrømmer at han hadde større friheter som speaker. Da klubben lå nedover i divisjonene. Han savner den tiden hvor han kunne tulle mer i løpet av kampen. NFF har gitt Walther klar beskjed om hva som er innafor og ikke.

– Før kunne jeg lese opp bedriftslags-resultater og fiktive sponsorer. Og det er jo bare tull, for vi hadde jo ingen sponsorer, sier Walther og humrer.

– «Cuba solsender. God og brun? Dra til Cuba!» eksemplifiserer han videre.

Tidligere brukte han også å spille av en militær fanfare på alle frisparkene. Dette får han nå kun lov til å spille når kampen ikke holder på.

Mummitrollet og høner

Dersom du kjenner til Alexander Schau og Thomas Aunes program «FK Fotball» på TV2, har du kanskje fått med deg at de rangerte fotballsanger. I denne kåringa gjorde Walther seg kjent som komponist for tidenes

“

Det er så mange som heier på Rosenborg, hvorfor ikke finne seg et annet lag? Et hipsteralternativ.

Terje Walther, klubbpatriot

”

dårligste og nest dårligste fotballåt. «Ra-Ra-Ra-Ranheim» ble fulgt opp av «Adecco-ko-ko», med melodien fra «Jeg gikk en tur på stien». Tittelen er fra da Ranheim rykka opp til daværende Adeccoligaen, nå Obos-ligaen. Begge ble bedømt til terningkast én, men sistnevnte låt var tjue prosent bedre, mente Thomas Aune den gangen.

– Det hele begynte med «Ra-Ra-Ra-Ranheim», med melodien fra Mummitrollet. Den brukte jeg å spille på fester, når jeg ville at folk skulle dra hjem. Da gikk de som regel, sier Walther og gliser.

Han synes personlig at vanlige supportersanger er så svulstige og like. Selv foretrekker han at sangene spiller på humor og ikke er så selvhøytidelige. Denne stilen har gjort at sangene hans huskes, slik vi så da fotballekspert Jesper Mathisen begynte å synge «Ra-ra-ra» på direktesendt tv under kampen mot Stabæk.

– Da jeg så det, syntes jeg liksom at jeg hadde fått til noe. Nå har «Ra-ra-ra» blitt et begrep, sier Walther stolt.

Men sangene er ikke det eneste Terje Walther gjør for klubben utenom å være speaker. Før laget skal spille, legger han ut en video-sketsj på Facebook der han har laget et tørt ordspill om motstanderens lagnavn. Og det hele startet med plakater.

– Ved siden av å være speaker, lagde jeg plakater til kampene som jeg satt ut forskjellige plasser. Veldig enkelt med tusj og en europalle bak. Så utviklet disse plakaten seg til å bli videoer, forteller Walther ivrig. «Ranheim slukker Brann», stod det på en av de siste

plakatene hans, før den ble påtent i videoen.

– For noen år tilbake hadde vi også RIL-tv, hvor jeg var programleder. Før en kvalikkamp mot Hønefoss tok jeg med meg fire av hønene mine inn i brakka vi brukte som studio, for å lage et ordspill ut av det. Men det ble så voldsomt mye hønsekit at vi måtte vaske hele dagen etter, sier han og ler.

Håper publikum fortsetter å komme

Til åpningskampen mot Stabæk var Extra Arena så og si fullsatt. Det er imidlertid ikke noen garanti for at det fortsetter slik. Nå som klubbens økonomi er bedre enn på lenge, mener Terje Walther at det å tiltrekke seg nok folk er en av klubbens største utfordringer. Han synes det er merkelig at det ikke kom flere folk i fjor.

– Det er 16-17 000 som drar på Lerkendal, som skal være interessert i fotball. At ikke ti prosent av dem var og så oss i Obos-ligaen i fjor, et lag med bare trøndere, det synes jeg er en skam altså, medgir Walther.

Han synes byens studenter burde ta turen ut til «fjæra» for å se Ranheim spille, dersom de vil se et folkelig lag og se hvordan fotball var før i tiden. Han beskriver det å komme til Extra Arena som en tidsreise.

– Det er så mange som heier på Rosenborg, hvorfor ikke finne seg et annet lag? Et hipsteralternativ, oppfordrer Walther, før han tar på seg solbrillene, henter gitaren og stemmer i en kjent sang mens han går ut på kunstgresset.

– «Ra-Ra-Ra...» **UD**

SPORTSREDAKSJONEN GIR GULLBALL TIL:

Ole Einar Bjørndalen:

13 OL-medaljer, 45 VM-medaljer og 95 verdenscupseire. Nå er det altså slutt. En fortsatt motivert 44-åring har valgt å legge opp i samråd med familie og helsepersonell. Det er vanskelig å holde tårene tilbake både for oss og legenden selv. I skiskyting handler det om tiden før og etter Bjørndalen. Vi vil gjerne takke en av vår barndoms største helter for alle uforglemmelige øyeblikk. Tusen takk og lykke til som idrettspensjonist!

Marit Bjørgen:

Tidenes vinterolympier og hele Norges langrennsdronning har også bestemt seg for at nok er nok. Meritten kan ikke beskrives som annet enn upåklagelig. Med 15 OL-medaljer, 26 VM-medaljer og hele 114 verdenscupseire gir hun seg nå på topp etter manglende motivasjon. Bjørgen er en maskin uten like, og har vært et forbilde både i og utenfor skisportet. Det er bare å bøye seg i støvet og takke for alt hun har gitt oss. Langrennsporten blir nok ikke det samme uten!

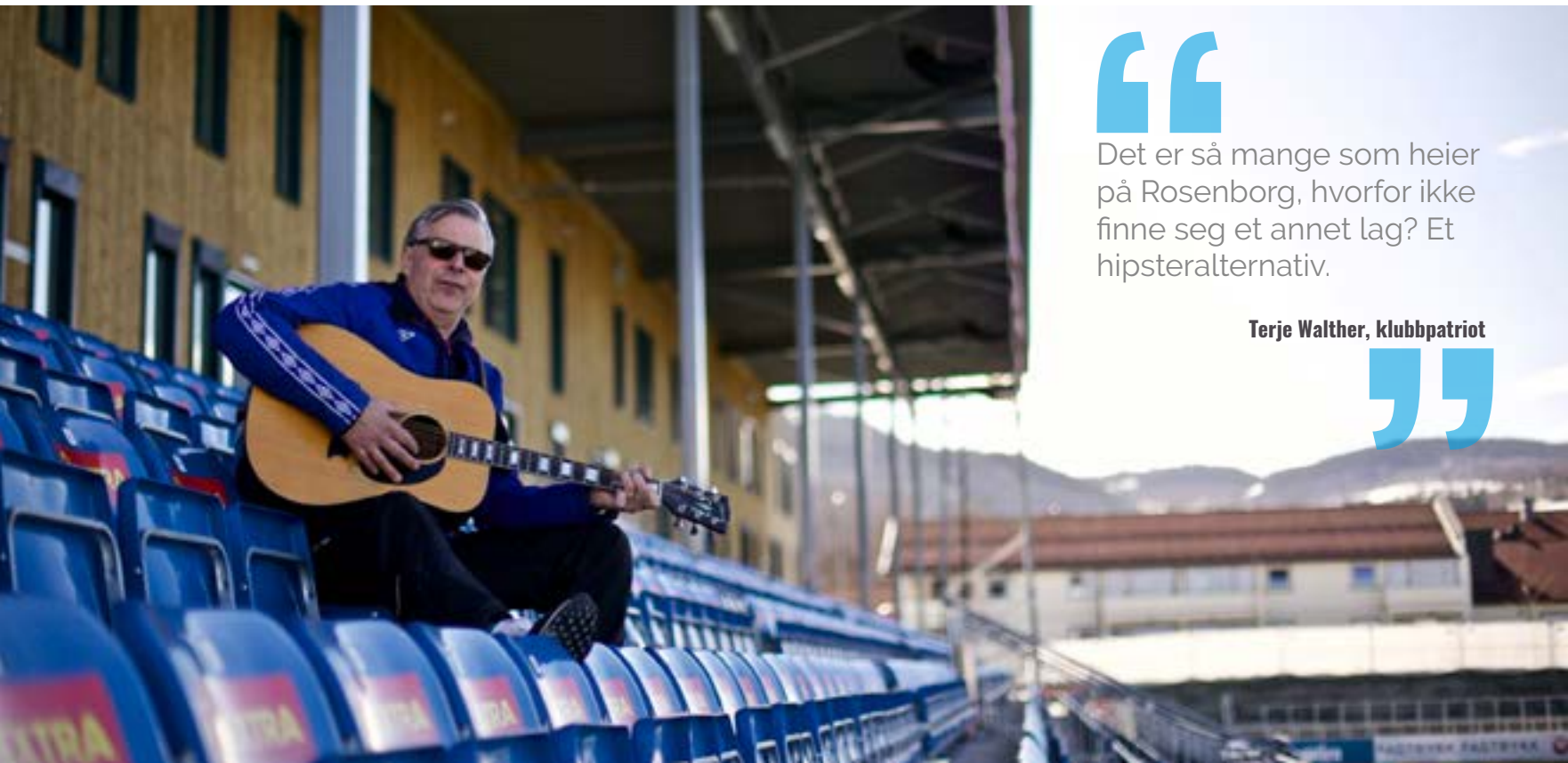
SPORTSREDAKSJONEN GIR RØDT KORT TIL:

De albanerne som satt med ansvaret for grafikken i landskampen mellom Albania og Norge:

Vi skjønner at det er kjedelig å sette seg inn i et annet lands navn og skrivemåter, det kan være både tungt og vanskelig. Men å si seg fornøyd med «Birger Melind» og ikke minst «Stefan Lagerbäck», det blir å ta litt vel lett på oppgaven.

Martine Ek Hagen:

Hatt minimal suksess og har ikke lenger motivasjon til å satse, da er det lov å gi seg. Men å annonsere det samme helga som Marit Bjørgen og Ole Einar Bjørndalen var kanskje ikke noe sjakktrekk. Forsvinner i støyen, og det som ellers ville vært nyheter blir en notis.

ILLUSTRASJON: Renate Sjørgård

Utdanning – en vare eller en rettighet?

Er universitetene på vei til å bli bedrifter i stedet for akademiske fristeder?

ASTRID AUSTRHEIM

Lokallaget til SAIH

Tenk om du måtte betale store summer for å studere. At universitetet reklamerte med at jo større lommebok du har, jo mer får du for pengene. At utdanning blir en vare du kan kjøpe og skreddersy. Virker det fjernt? Dette er virkeligheten for studenter over hele verden.

Kommersialisering av høyere utdanning skaper ulikhet, har negative konsekvenser for kvaliteten på undervisningen og er en trussel mot fri forskning. I løpet av de siste årene har antall studenter i verden økt kraftig. I 2015 startet 213 millioner studenter på universiteter verden over, hvilket utgjør en økning på 29 prosent siden 2000. Selvfølgelig er det positivt at stadig flere får tilgang på kunnskap, og utdanning er i mange tilfeller nøkkelen til utvikling. Men, denne utviklingen fører også med seg alvorlige utfordringer.

Mange land har ikke muligheten eller viljen til å drive med offentlig finansiering av universitetene sine. Mangel på finansiering og et økende antall studenter har ført til at andre private aktører tar på seg utdanningsansvaret. Dette er ikke nødvendigvis et problem i seg selv, så lenge de nasjonale myndighetene klarer å sikre at kvaliteten på utdanningen er

høy. Likevel blir ikke dette ansvaret fulgt opp mange steder. I Indonesia er for eksempel 80 prosent av høyere utdanningsinstitusjoner ukrediterte. Resultatet av dette er at studenter får mangelfull utdanning og betaler for grader som kanskje ikke er verdt mer enn papiret de er skrevet på.

Når universiteter sliter med under finansiering fra det offentlige, må de søke midler andre plasser. I større og større grad er det studentene selv som tar denne regninga. Sør-Afrika, Storbritannia, USA og flere andre land har innført høye studieavgifter og skolepenger, noe som opprettholder ulikheter i samfunnet og gjør at utdanning blir forbeholdt de som har råd til det. Denne utviklinga skjer imidlertid ikke uten protester. I Sør-Afrika oppsto det i 2015 store studentdemonstrasjoner etter at det ble foreslått å øke studieavgiften med 10 prosent. Fordi studentene klarte å mobilisere seg og demonstrere, ble forslaget om å øke avgiftene heldigvis ikke noe av.

Universitetene skal være uavhengige aktører som skal dyrke kunnskapsformidling og vitenskap. Kommersialisering av høyere utdanning truer dette. Det truer fri uavhengig forskning. Det er et evig spørsmål blant politikerne om forskning skal tjene samfunnet eller møte behovene i markedet. Hvis forskning er avhengig av å bevise sin egen nytte, er dette problematisk. I stedet for å tjene

samfunnet som en helhet, blir forskning heller presset til å tilfredsstille kortsiktig etterspørsel i markedet. Ved mangel på offentlig støtte for forskning, blir universiteter nødt til å søke midler hos privat sektor. Det er selvfølgelig et problem hvis det erstatter offentlig støttet forskning. Er universitetene på vei til å bli bedrifter i stedet for akademiske fristeder? Universitetene trenger jo å samarbeide med ulike private aktører og næringslivet – men dette samarbeidet må skje på universitetenes premisser.

Disse globale trendene var det vi i SAIH ønsket å sette fokus på da vi før påske prøvde å selge NTNU-studentene grader fra det falske universitetet University Inc. University Inc. er ikke så langt fra virkeligheten som vi skulle ønske, og selv om det virker fjernt for oss, så skal vi ikke se bort fra at globale trender etterhvert vil påvirke Norge også. Derfor trengs det en innsats for å styrke offentlig finansiering av høyere utdanning globalt. Samtidig er det viktig at det skapes en viss avstand mellom universitetene og markedskreftene. Her må også den norske regjeringen komme på banen og styrke satsingen på høyere utdanning i utviklingspolitikken. Utdanning skal være tilgjengelig for alle, og ikke et privilegium reservert for de rikeste i samfunnet. Utdanning skal ikke være en vare du kan sette en prislapp på. Det er en rettighet.

Et marked for utdannings-papirer?

Stadig flere forhold i dag blir betraktet som et slags marked, dette er også et stykke på vei med høyere utdanning.

ARVE HJELSETH

Sosiolog på NTNU

Det er en besnærende tanke at siden utdanningstjenester kan betraktes som et individuelt gode (utdanning kan f.eks. styrke ens posisjon på et annet marked, nemlig arbeidsmarkedet), vil markedsmekanismen sørge for en optimal mix av pris og kvalitet. Utdanning blir altså en vare. Fra et markeds-sentrert perspektiv kan gratisprinsippet i høyere utdanning derfor framstå som et problem. Forbruket av utdanningstjenester kan bli høyere enn det som er «samfunns-økonomisk optimalt», fordi studentene ikke betaler for tjenestene de konsumerer.

Utdanning er altså åpenbart nyttig for den enkelte. Alt annet likt, vil enhver med utdanning ha utsikter til et bedre liv enn enhver uten utdanning. Det er derfor fort gjort å overse at utdanning også er et kollektivt gode. Et kollektivt gode kjennetegnes ved at de positive konsekvensene som følger av en høyt utdannet befolkning, også omfatter dem som selv ikke har utdanning. Jeg er ikke lege, men jeg har nytte av at legene er så dyktige og oppdaterte som mulig. Jeg er heller ikke ingeniør, men har stor nytte av de redskapene andre har sørget for at jeg har tilgjengelig (for eksempel en hendig laptop) mens jeg sitter her og skriver denne teksten. Utdanning er altså ikke bare nyttig for den utdannede, det er nyttig for alle at vi har en høyt utdannet befolkning.

Det er det kollektive aspektet ved utdanning som ligger til grunn for målet om at alle skal ha tilgang til utdanning som en rettighet. Men det koster penger, særlig hvis det også skal omfatte høyere utdanning. Og offentlig pengebruk på utdanning forutsetter at innbyggerne betaler skatt. Ettersom enhver student har en tendens til å se utdanningssystemet som et redskap for å realisere sine personlige ambisjoner (altså utdanning som privat gode), vil mange likevel, eventuelt med støtte fra foreldre, se

det som tvingende nødvendig å betale for å en studieplass. I praksis betyr det at det blir fristende for myndighetene å satse på at private institusjoner sørger for høyere utdanning. Hvis ikke, taper man fort neste valg fordi velgerne ikke vil betale utdanningens kostnader over skatteseddelen.

— Fra et markedssentrert perspektiv kan gratisprinsippet i høyere utdanning framstå som et problem.

På toppen av dette kommer at utdanningsinstitusjonene i et slikt system selv fort vil opptre som profittmaksimerende bedrifter. Siden kvaliteten på den utdanningen som leveres ofte er nokså lite gjennomsluktig, blir det fristende å levere lav kvalitet, og for mange studenter kan det være tilsvarende fristende å legge mer vekt på det vitnemålet som tross alt kommer ut i enden av utdanningsløpet, enn på hva man faktisk har lært. Det er lett å se at dette fort blir en destruktiv prosess. Derfor jobbes det både nasjonalt og internasjonalt med ekstern kvalitetssikring av utdanningsprogrammer. Men det er også dyrt, tenk bare på hvor omfattende Nokuts virksomhet i Norge er. Behovet for å føre tilsyn og kontroll skaper i seg selv et omfattende utdanningsbyråkrati.

Den viktigste måten å motvirke kommersialisering av utdanning på, er derfor å fastholde utdanning som et kollektivt gode. Det gir oss blick for andre verdier ved utdanningssystemet enn de som følger av at det først og fremst handler om den enkeltes personlige utdannings- og jobbambisjoner.

Det er en tendens i vår tid at stadig flere forhold blir betraktet som et slags marked, og at det derfor er hensiktsmessig at de organiseres i samsvar med denne tanken. Slik er det også et stykke på vei med høyere utdanning.

STUDENTJODEL

Vil du skrive til oss?

Under Dusken tar gjerne imot Leserbreve. Lengden på et innlegg begrenses til mellom 1800 og 3500 tegn inkludert mellomrom. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på underdusken.no.

Kontakt debattredaktør Anna Juell Johnsen på debattredaktør@studentmediene.no

Kommersialisering er eit åtak på utdanningskvaliteten

Akademisk fridom er grunnleggjande for høg kvalitet i forskning og undervisning. Derfor er det urovekkande når denne fridommen truast av kommersialisering av utdanningstilbudet.

STEIN OLAV ROMSLO

Sentralstyremedlem i Norsk Studentorganisasjon

Studentrørsla har i alle år kjempa for at utdanning skal vere eit gode for heile samfunnet. Både for enkeltindividet og for oss som gruppe. Ei utdanna befolkning gjer at me kan utnytte dei felles ressursane våre på ein betre måte. For enkeltindividet gir utdanning moglegheiter til personleg utvikling. Slik blir utdanning eit middel for sosial utjamning, og kunnskap eit gode i seg sjølv.

Studentane og akademikaranes internasjonale hjelpefond (SAIH) og Norsk studentorganisasjon (NSO) har sett lys på kva som i verste fall kan skje dersom kommersialiseringa får eit godt fotfeste i akademia, gjennom kampanjen University Inc. Alle som vil betale for det kan få eit vitnemål. Problemet er for dårleg statleg styring av utdanningssektoren.

Den akademiske fridommen er grunnleggjande for høg kvalitet i forskning og undervisning. Så er det ein balansegang mellom full fridom og ei viss statleg styring. I Noreg har me lovfesta at departementet ikkje kan blande seg inn i faglege spørsmål ved institusjonane. I staden har me eit fagleg tilsynsorgan, NOKUT, som passar på at institusjonane leverer god nok kvalitet. Dette systemet gir institusjonane akkreditering av studieprogram eller heile institusjonen, som igjen gir fleire faglege fullmakter. Til dømes

kan eit akkreditert universitet fritt opprette nye studieprogram utan godkjenning frå nokon, så lenge kvaliteten på fagmiljøet og undervisninga er god nok.

I andre land er ikkje alltid denne kvalitets-sikringsmekanismen på plass. Då får ein ei oppblomstring av institusjonar som i fleire tilfelle berre sel eit stykke papir med stempel på. Slike institusjonar leverer ikkje utdanning av den kvaliteten me forventar av akademiske institusjonar. Slik blir utdanninga sin funksjon for sosial utjamning svekka. Det finst ingen garanti for at kandidatar med vitnemål frå ikkje-akkrediterte institusjonar har den kunnskapen dei bør ha. Viktige samfunnsfunksjonar kan gå i stå fordi personar utan nødvendig kompetanse blir tilsett på bakgrunn av kvalifikasjonar dei ikkje har. Me har sett nokre slike tilfelle i Noreg, med forfalsking av vitnemål. Men med ein kommersialisert utdanningssektor der utdanning blir sett på som ei vare, er det ikkje forfalsking av dokumentet, men av kunnskapen sjølv. Det er vanskelegare å kontrollere i ein søknadsprosess, og me kan ikkje ta oss råd til å feile på dette området.

I Noreg har me altså ikkje sett så mykje av det SAIH og NSO set søkelyset på med University Inc. Me har eit godt kvalitets-sikringsorgan som er med på å gå god for at utdanninga ved alle institusjonane våre, både statlege og private, er god nok. God balanse mellom statleg styring og institusjonell autonomi er nødvendig for at me skal sikre utdanning av høg kvalitet i tida framover også.

FOTO: Kyla Duhamel (Flickr), CC BY 2.0

Fotballeksperter er idioter

Det skal ikke mange målpoeng til fra norske spillere i utlandet, før Jesper Mathisen, John Arne Riise og deres like begynner å klage på landslagsledelsen, denne gangen Ghayas Zahid.

KOMMENTAR

JOHANNES GULBRANDSEN
Journalist

I påsken fant jeg meg selv i en interessant diskusjon. På vei opp Veslesmeden i Rondane begynte min bror å hevde, ja jeg vil si rent ase seg opp, over at Ghayas Zahid ikke var tatt ut til det norske landslaget. Norsk-pakistaneren fra Mortensrud har i nyere tid levert godt for sin kypriotiske klubb Apoel, noe som har ført til den vanlige sabelraslingen fra såkalte «tv-eksperter». Det er ikke noe nytt at disse forståegpærne gjerne skal kritisere der kritiseres kan, men denne gangen er noe annerledes. Denne gangen har jeg, som jeg gjorde det særdeles klart for min bror, nemlig makt til å få min mening på trykk.

For fans flest er det vedtatt og akseptert at alle tror de selv vet best. Det er sånn det skal være. Dette gir rom for diskusjoner, kritikk av dommer, eller utblåsninger på enkeltspillere hvor et utall bestemødre gjennom historien har kunnet skutt bedre. Men den gjengse fotballfan forstår fortsatt at de ikke egentlig vet bedre enn proffene. Jeg sier ikke at Knut Roar på puben ikke er en bedreviter av rang, eller at kompisen din Tobias ikke er helt rå på Fifa, men jeg tror begge hadde holdt rimelig kjeft, og holdt meningene sine for seg selv, om Jürgen Klopp plutselig kom inn døra. Dette er den vanlige mannen, fotballfanen på gata om du vil. Så er det en annen kategori som ikke helt følger de samme reglene, nemlig såkalte «eksperter».

Jeg synes nemlig det blir teit når det virker som om eksperten mener han har mer peiling på laguttak enn Lars Lagerbäck. Jeg forstår at Mathisens jobb er å mene ting om fotball, men det er en forskjell på analyse eller oppsummering, som er jobben hans, og den pågående masingen på Lagerbäck som foregår nå. For å demonstrere hvor lite peiling Mathisen egentlig har, skal jeg ikke engang vise til Norges nylige seire mot Australia og Albania, som ble vunnet uten Zahid. Jeg skal

ILLUSTRASJON: Trond Johan Stavås

i stedet peke på noe rimelig elementært innen landslagsfotball.

Når toppklubber signerer spillere fra andre land og ligaer, blir det gjerne snakk om tilpasning og å bli kjent med lagkameratene. Det er viktig som fotballspiller at du kjenner spillestilen til laget og spillerne du spiller med. Kjenner du til dette blir samspillet mellom dere bedre, fordi du forstår og forutser hva lagkameratene dine gjør. Dette går seg gjerne til på klubbtag etter en viss tid.

Slik er det derimot ikke på et landslag. Det er ikke gitt at alle spillerne kjenner hverandre, laget eller engang treneren noe særlig. Det er mye mer verd å ha en spiller som forstår landslagets spillestil, og har erfaring med de andre spillerne, enn én som ikke har noe erfaring, men er i bedre form.

På samme tid i Norge ble det ynket over at ikke Per Ciljan Skjelbred ble tatt ut. Hvordan gikk det når Per »Messias« Høgmo tok over

og begynte å bruke ham? Si meg, har bruken av Martin Ødegaard på seniorlaget ført til et voldsomt løft jeg ikke har fått med meg? Nei. De som stadig er uenige med meg trenger ikke se lenger enn til Gary Nevilles managerkarriere i Spania. Gary Neville er faktisk en ganske god forståegpær, langt bedre enn sin spyttende kompanjong. Men det viste seg dessverre at forståegpå-faktoren ikke kunne oversettes til dyktighet.

Derfor, Rekdal, Tjørnås og Mathisen, bare gjør oss alle en tjeneste og hold litt mer kjeft. Lars Lagerbäck baserte ikke sitt Island-lag på form, og å kalle prestasjonene der ok blir en underdrivelse på linje med å kalle 11. september ubeleilig for amerikanerne. Andre vil kanskje huske tidligere landslagstrener, men først og fremst geografi-entusiast Drillos tropper. Der óg var det faktorer som veide tyngre enn form. Eksperter, min bror Magnus, alle sammen: Bare hysj.

ILLUSTRASJON: Renate Sørgård

Norge trenger ikke ulven

Ulvedebatten løses ikke ved å bygge flere gjerder.

KOMMENTAR

JESPER NOHR
Journalist

I sitt debattinnlegg i **Under Dusken #4** skriver Samfundetleder Tale Bærland om hvorfor Norge skal ta vare på ulven. Påstandene som blir løftet vitner om lite kunnskap rundt et svært betent tema, noe som bidrar til å trekke ned en viktig diskusjon.

Ulven som i dag lever i Norge er ikke norsk, den er finsk-russisk. Den skandinaviske ulven ble utryddet på 1970-tallet, og den ulven vi har her i dag har overhodet ingen verdi for den norske naturen. Tvert imot, den er med på å påføre både viltbestanden, næringsdrivende og friluftsmennesker store tap. Bernkonvensjonen sier at Norge må bevare arter som har en vesentlig andel av sin naturlige utbredelse i landet. International Union for Conservation of Nature (IUCN) klassifiserer ulven som «least concern», altså så langt fra utrydningstruet som man kommer på skalaen deres. Artsdatabanken mener at det finnes over 900 norske ansvarsarter. Ulven er ikke en av dem.

Det er et paradoks at ulven som i dag er i Norge, som på internasjonal basis er så langt ifra truet som man kommer, skal få gå på bekostning av alt og alle. Rødlistede plantearter som vil forsvinne når kulturlandskapet opphører, som et resultat av at bønder ikke lenger kan slippe

dyrene på utmarksbeite, snakker ingen om. Disse artene er vi også forpliktet til å ta vare på. Hele diskusjonen rundt ulven er preget av eventyrlignende forestillinger om naturen, i stedet for at man ser realiteten som den er.

Tapstallene i ulvesonen har gått ned. Det er en veldig enkel grunn til det: Bøndene slipper ikke lenger sauene ut på beite, fordi de kommer til lide av store tap til rovdyr. Ingen bønder vil dyrene sine vondt. Derfor må de enten bruke innmarksbeite året rundt, der man må bruke medisiner for å holde dyrene friske, eller transportere dem til å beite et sted med betraktelig mindre trykk av rovdyr. Da blir det færre sauer for ulven å ta, og tapstallene går naturlig nok ned.

«Den ulven vi har her i dag har overhodet ingen verdi for den norske naturen.»

Bruk av ressurser på konfliktdepende tiltak er viktig, men mange av forslagene som kommer fram er totalt urealistiske. Å sette opp store gjerder i skogen går utover den flotte naturen vår, og truer i tillegg allemannsretten. Det er lettere sagt enn gjort å bygge rovdysikre gjerder. Å leie inn gjetere vil også by på problemer. Med et stort antall sauer på beite vil man trenge mange gjetere for å kunne holde styr på dem. Dette prosjektet hadde blitt altfor dyrt for bøndene til å være bærekraftig, med mindre

man hadde tydd til sosial dumping. Bærland er naiv hvis hun tror dette er en effektiv løsning på problemet. Alternativet til menneskelige gjetere er å ta i bruk aggressive vokterhunder som igjen vil være med på å true allemannsretten.

Med utmarksbeite får vi brukt deler av naturen vi ellers ikke hadde fått utnyttet. De produktene norske bønder får fra sauene sine, er i verdensklasse. Med den antibiotikabruken som er rundt om i verden, skal vi være glad for at vi har det norske landbruket. Tryggere og bedre produkter finnes ikke. Denne maten burde både vi, og ikke minst resten av verden være glad for at blir produsert.

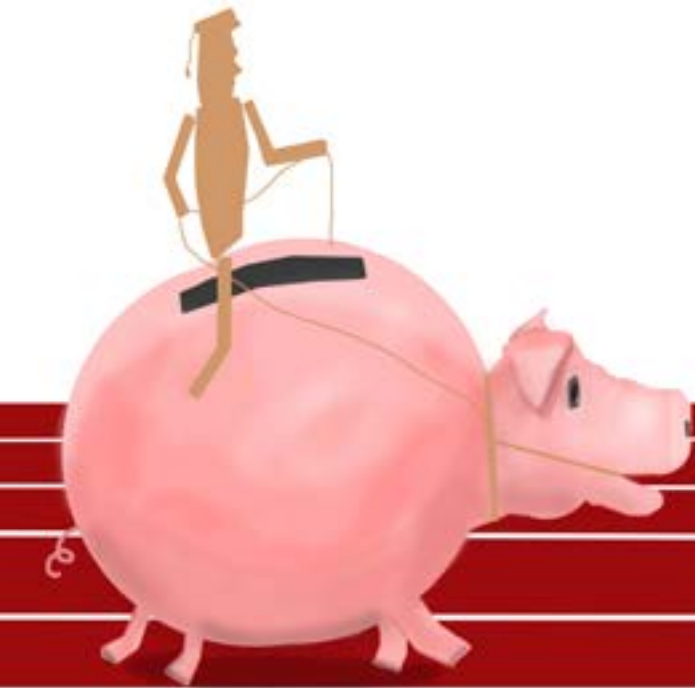
Man kan ha store idealistiske debatter rundt temaet, men hva med å rette et ekstra fokus mot de som til daglig må leve med ulven? Hva med bonden som mister levebrødet? Det er disse vi må høre på, og frykten deres må tas på alvor. Er det virkelig noen som tror at de som er imot ulven har et ubegrunnet hat mot et dyr? Da framstiller man i så fall folk som veldig primitive. Det er forvaltningen folk er misfornøyde med, ikke dyret i seg selv.

Norge har en fantastisk natur. Den må vi bruke på en bærekraftig måte, ikke verne i hjel. Vi må ta så godt vare på den som vi kan, noe vi ikke gjør ved å ha finsk-russisk ulvestamme her. Jeg tror jeg snakker for alle som er imot ulv i Norge når jeg sier at vi mener det fordi vi elsker naturen, ikke fordi vi hater den.

SAMFUNDETLEDER

Tale Bærland, leder ved Studentersamfundet i Trondhjem

ILLUSTRASJON: Christian Høkaas

Skolepenger er feil fokus

Skolepenger og økonomiske insentiver for å fullføre studier på normert tid kan føre til økte forskjeller, og går imot prinsippet om utdanning for alle.

I **fjor foreslo Senterpartiets** og Høyres programkomité å begynne og ta skolepenger for utvekslingsstudentene i Norge. Det er ikke første gang dette spørsmålet ble tatt opp, men jeg håper det kan være siste gang. Heldigvis gikk det ikke gjennom. Jeg sier heldigvis, selv om dette ikke er noe som ville påvirket meg. Ikke ennå i alle fall: Vi trenger ikke å se lenger enn til Storbritannia for å se at fra å ta betalt av utvekslingsstudenter er veien kort til å begynne å ta skolepenger for alle. Kanskje er det bare snakk om 5000 kroner kroner i starten, men det kan fort bli 10 000 kroner. Og er det egentlig så stor forskjell på 10 000 og 20 000 kroner, hvis man ser på det store bildet?

Det er nettopp det store bildet vi må se. For enkelte studenter vil ikke noen tusenlapper

fra eller til i skolepenger ha noe å si, men for mange vil dette kunne påvirke valget om å ta utdanning. Vi studenter er jo ikke kjent for å ha mye penger, og er ofte avhengige av økonomisk støtte hjemmefra eller deltidsjobb som tar tid bort fra studiene. Bare her har vi dannet et

skille mellom de med foreldre som har god råd og gjerne høyere utdanning, og de som ikke kan regne med hjelp hjemmefra.

Det er ikke alle som er unntatt skolepenger, selv i Norge. Er du student ved en privat utdanningsinstitusjon må du fort betale en ekstra studieavgift. Det er naturlig, siden private utdanninger får mindre i offentlig støtte. Men det er viktig at dette forblir et valg vi selv tar. De som søker seg til privat utdanning, velger selv en utdanningsretning med ekstra tilknyttede kostnader.

Et annet tiltak, som blant annet har blitt foreslått av Høyre, er å gi økonomisk kompensasjon til de som fullfører studiene på normert tid. Dette vil kunne bidra til å øke forskjellen mellom studentene i Norge. Er du ikke avhengig av en deltidsjobb for å få pengene til å strekke til, har du mer tid til å fokusere på studier og dermed fullføre på normert tid. De som ikke har mulighet til å få hjelp hjemmefra blir taperne. Igjen.

Krav om skolepenger til nettopp de som kommer fra privilegerte hjem, eller til de som tar utdanning som ligger an til å gi de gode lønnsinntekter etter endte studier, har også blitt debattert. Dette ble blant annet fremmet av Civita på Dagsnytt 18 tidligere i

vår. Dette er heldigvis ikke noe mange ser på som aktuelt akkurat nå. Igjen må vi huske på at veien er kort fra å ta skolepenger av noen få, til å begynne og ta skolepenger fra alle.

Ett av argumentene som blir dratt fram i sammenheng med skolepenger, er en ekstra motivasjon for studenter å fullføre på normert tid. Dette er feil metode. Det er allerede økonomiske konsekvenser ved å ikke blir ferdig med studiene så fort som mulig. Studentene opparbeider seg et større lån, i tillegg til at de får færre år med lønnsinntekter. Økonomiske incentiver alene kan uansett ikke sørge for at studenter fullfører på normert tid. Trang økonomi er ikke den eneste grunnen til at studenter ikke blir ferdige på tiden – bare se på oss her i Trondheim, hvor frivillige verv kan spille en stor rolle. Sykdom og andre uforutsette hendelser kan også spille inn.

Hva med å gi studentene økt studiestøtte? Ved å fjerne behovet for deltidsjobb eller støtte hjemmefra kan man gi et bedre grunnlag til å fullføre på normert tid. Verken pisk i form av skolepenger eller gulrot i form av belønning for effektivitet bør taes i bruk. Utdanning skal være for alle.

MINIUS I SUS OG DUS

I Trondheims kanskje mest alternative bydel, Svartlamon, har et 60 kvadratmeter stort hus reist seg. Dette minihuset skal bli hjemmet til Ola Ravn Hassel og kjæresten hans.

TEKST: Runar Johnsen | FOTO: Lea Roppen Kielland

Ved første øyekast kan huset, som er satt opp rett ved togsjennene som går gjennom bydelen, nesten virke litt «gammelt». Kledningen som dekker huset er brent og forkullet, men det er også meningen. Hassel forteller at det er en japansk skikk som heter yakisugi. Byggingen av huset handler om å prøve ut ulike teknikker.

– For meg er det mye forskning. Jeg har jo lyst til å teste ut forskjellige ting, sier han.

Hassel er utdannet tømrer, og har selv bygd og restaurert en del hus. Gjennom jobben har han sett hva som fungerer og hva som ikke fungerer. Han er skeptisk til mye av dagens byggeskikk og krav, og mener at det er for lite kunnskap, spesielt om treverk.

– Jeg har sett ting som har fungert i 300 år, og det vil jeg gjerne kopiere, utdyper han.

Han bygd egne vinduer

Hassel har gjort all jobben med huset selv, med hjelp fra kjæreste, familie, venner, og naboer på Svartlamon. Felles for de fleste er at de både har vært interessert i prosjektet og vil lære mer om bygging.

– Når folk skjønner hva det er for noe, blir det åpenbart for dem at de bør bo sånn selv, mener han.

I tillegg har han også bygd to gamle vinduer fra grunnen av, med basis i vinduer fra 1950-tallet. Han har brukt to ulike treslag på dem for å se hva som har lengst holdbarhet.

– Forhåpentligvis vil det være barnebarna mine som finner ut hva som varer lengst, sier han.

Han har også flere planer om å lage egne møbler, blant annet en sakkosekk fylt med tørkede bønner.

Dårlig for helsa

Gjennom yrket sitt har Hassel observert hvordan hus bygges i dag, med hovedmål om å bygge mest mulig fortest mulig. Det preges av lettvinde løsninger, i tillegg til mye bruk evigvarende materialer, som plast. Han mener at det nesten er som å spille bingo med folkehelsa.

– Man vet jo ikke hva langtidseffekten blir. Jeg tror ikke det er noe bra.

Minihuset blir kun bygd med naturbaserte materialer som også tåler fukt. Blant annet skal de bruke isolasjon som lagrer varme, og ikke bare holder på den, slik det er i mange av dagens hus. Huset skal også puste bedre, slik at innemiljøet blir mer naturlig.

– Jeg tror at det å spille med naturen gir bedre

◀ Brent fasade: Huset er dekket av gjenbrukt treverk som er brent etter japansk skikk.

▲ For Ola Ravn Hassel er det en større frihet å bo i minihus.

holdbarhet på husene og gir bedre helse for de som bor i dem.

Etter hvert er også tanken at slike minihus skal leveres som ferdige byggesett, slik at hvem som helst kan sette det opp med rådgivning fra håndverkere. Slik vil flere få muligheten til å bo på denne måten.

Uten vann og strøm

Minihuset er verken tilkoblet opp mot offentlig vann og avløp, eller strøm. Planen er å samle sitt eget drikkevann, ved hjelp av regnvann. Det hele er et ganske teknisk system. De to første literne renner ut, mens resten passerer gjennom ulike filtre og havner i en tank som renser vannet.

– Tanken rommer 1100 liter og vi akkumulerer 23 000 liter vann i året. Noen ganger vil vi ha for mye vann, andre ganger kanskje for lite, sier han.

Når det gjelder strøm, skal denne komme fra solcellepanel. Oppvarmingen skjer via en rentbrennende vedovn, så strømmen vil i hovedsak gå til ulike apparater. Hassel innrømmer at det vil nok bli lite strøm i for eksempel desember. En mulig løsning kan være å sette opp en vindmølle.

– Vi må hele tiden tenke på om vi har nok

ressurser, så du må jo begrense deg. Du blir levende mer i pakt med omgivelsene.

Skaperevne

Huset skal stå ferdig mot slutten av mai, men planen er å flytte inn tidligere. Under Svartlamodagen den 28. mai har paret tenkt å ha åpent hus, slik at alle som er interesserte kan komme og se.

For å finansiere huset har de kun brukt sparepengene sine. At Hassel jobber gratis for seg selv hjelper også på. Totalt sett havner nok hele prosjektet på rundt 450 000 kroner.

– Alle vinduene og dørene er gjenbruk og mye er selvlaget, påpeker han.

Han mener at mennesket har en vanvittig skaperevne som i løpet av årene har gått tapt, blant annet fordi man leser for mye teori og gjør for lite praktisk. Et eksempel på dette, ifølge Hassel selv, er at mange skoler ikke lenger har sløyd på timeplanen. Det syns han er synd.

– Man har så vanvittig med mulighet hvis man bare tør. Det er bare å tørre så får du det til. **UD**

MINIUS

– Det er ingen fastsatt størrelse på et minihus.

– Vanligvis ligger de på 46 kvadratmeter eller mindre.

– Det er flere ulike typer minihus, blant annet på hjul.

– Det finnes en egen «tiny house movement» som fronter det å bo i minihus.

– Mange velger minihus på grunn av pris og miljø.

Kilde: nrk.no

MILJØAKTIVISTEN PÅ INNSIDEN AV OLJEBRANSJEN

50 år etter den politiske mobiliseringen blant 68-generasjonen mimrer professor ved institutt for marin teknikk, Carl Martin «Callas» Larsen (73) tilbake til studietiden i Trondheim.

TEKST: Kristina Othelie Farstad | FOTO: Mari Haugan

En mann med snille øyne kommer inn i kafeén. Han tar av seg lua og strekker meg hånden for å hilse før vi bestiller en kanne kaffe og setter oss. En mappe som ser ut til å inneholde falmende avisartikler stikker ut av vesken han setter fra seg på stolen ved siden av.

Han introduserer seg som «Callas», kallenavnet har fulgt han helt siden en tysklærer på gymnaset mente at et fornavn burde holde, og uttalte Carl Larsen så fort at det ble Callas.

– Alle kolleger og venner bruker det. Selv kona, hun ble jo kjent med meg som Callas. Jeg opplever at folk ikke vet hva jeg egentlig heter, forteller han, med en dialekt som er vanskelig å plassere.

– Faren min jobbet i telegrafverket, der var regelen at man flyttet hvert sjette år. Så det gjorde vi.

Starten på oljeeventyret

Han vokste opp på Lødingen utenfor Harstad, og tross mye flytting kjenner han seg ikke rotløs. I 1966 flyttet han til Trondheim for å studere ved skipslinjen på NTH og stiftet etter hvert familie her.

– Da jeg fullførte i 1970 var oljeeventyret blitt en realitet, og skipsbygging kollapsa og var i krise i Norge. Min første jobb var i Sintef, og etter ett år fikk jeg universitetsstipend.

Toneleiet hans blir et snev dypere, nesten alvorstynget når han fortsetter.

– Jeg hadde ikke lyst å jobbe i oljeindustrien i det hele tatt, men var enig i at når vi først hadde funnet olje på sokkelen måtte Norge drifte det selv.

Politisk oppvåkning

Callas forteller om de revolusjonære i AKP-ml (Arbeidernes Kommunistparti - Marxist-Leninistene), som han omtaler som «ML-ere» og deres rolle i sekstiåtternes politisering av studentmiljøene.

– Det ble en politisk oppvåkning blant studentene. Med mer fokus på utenrikspolitikk, særlig Vietnamkrigen og Palestina. Det ble generelt mer politisk debatt, engasjement og organisering.

Til tross for at han var uenig med ML-erne, mente han at de gjorde en viktig jobb.

– De tvang på en måte alle andre til å ta et standpunkt. Jeg vil si det ble større politisk mangfold heller enn polarisering. Det ble gjort et oppgjør med tidligere skillelinjer, kanskje fordi rekrutteringen til universitetene ble bredere, resonnerer han.

(snm)

Callas var også aktiv i miljøvernorganisasjonen Samarbeidsgruppene for natur og miljø, «(snm)». Han forklarer at bevegelsen het (snm) med parentes rundt, fordi det var saken, ikke organisasjonen, som skulle stå i fokus.

Callas forteller at (snm) etter hvert ble invadert av ML-erne, og hvordan de gikk så langt som til å si at man ikke hadde moralsk rett til å være naturvernere om man ikke var revolusjonær.

– Vi mente jo tvert imot. Revolusjon var på ingen måte noen garanti for naturvern. Vi skrev Økopolitisk Manifest for (snm), for å demme opp om prinsippprogrammet som ML-erne ønsket. Jeg har det her, sier han og tar ut et lite hefte. ►

“
Med en gang nasjonalsangen
var ferdig kom ordensvaktene
stormende. De rev ned fanen
og kastet dem ut.”

Heftet er forseggjort, preget av tidens tann, men vel bevart.

– Vi ble mistenkeliggjort. Manifestet ble voldsomt imøtegått av ML-erne. De mente at manifestet ikke var revolusjonært nok. Det gikk for mye energi til intern stridighet, derfor avsluttet vi prosjektet rett før 1979. Organisasjonen (snm) ble glemt.

EF-motstand

Han begynte for alvor å engasjere seg ved folkeavstemningen om EF i 1972.

– I forbindelse med et kretsmeesterskap festet jeg et bilde som uttrykte min motstand mot EF på startnummeret mitt. Jeg løp siste etappe i stafetten, og laget vant. Jeg ble fotografert med startnummeret, og kom på trykk i Arbeideravisen. Det var ikke alle like begeistret for. Journalisten i Arbeideravisen måtte inn på redaktørens kontor og fikk kjeft. Det budskapet skulle han ikke ha noe av.

Det var ikke det eneste løpet Callas gjemte sitt politiske budskap: Da Adresseavisen arrangerte Olavstafetten, var de som tidligere Høyre-avis for EF-medlemskap.

– Det var litt pompøst, og alle lagene skulle stille seg opp da nasjonalsangen ble spilt. Et lag fra et kollektiv i Gyldenløves gate besto av ML-ere. Det var jo egentlig veldig morsomt, utbryter han med et glis om munnen, og fortsetter engasjert:

– Da «Ja, vi elsker» begynte, dro de ned en rullegardin på fanen sin der det stod «NEI til EEC». De ble stående gjennom hele

nasjonalsangen. Ingen kunne gjøre noe. Med en gang nasjonalsangen var ferdig kom ordensvaktene stormende. De rev ned fanen og kastet dem ut.

Skarpe kronikker

Han plukker opp mappen for å vise fram flere avisutklipp. Kritiske overskrifter som: «Politisk oljesøl», «Politisk gjetning om oljesikkerhet» og «Kravet som forsvant». Utklippene fra skjæringspunktet mellom 70- og 80-tallet og vitner om et brennende engasjementet.

Callas' kronikker ble ikke oversett, men det var ikke alle som likte dem.

– Han som var rektor på NTH fortalte at på et møte med oljeindustrien var det noen som sa at «han der Carl Martin Larsen må dere forsøke å stoppe kjeften på».

Daværende rektor hadde gjort det klart at et universitet ikke kunne kneble sine ansatte.

– Jeg fikk likevel jobbe med risikoanalyse i Statoil, for å se om det var noe vi måtte gjøre for å øke sikkerheten ved Statfjord A. Rapporten var ment å offentliggjøres, men den ble hemmelighold likevel.

Amper stemning i Statoil

Kort tid etter ble han bedt av Pax forlag om å skrive to kapitler til boken *Nordsjøtragedien* (1980).

– Da ble det bråk. De var ampre i Statoil. Jeg hadde ikke skrevet noe fra rapporten, og mente jeg hadde holdt meg innenfor avtalen.

Fagforeningen og fagmiljøene i Trondheim

ba om å få se rapporten. Ifølge Statoil hadde fagmiljøene i Trondheim fått den, men da Callas ringte rundt hadde ingen kjennskap til den

– Det ble jo en førsteside. Til slutt ga de fra seg rapporten likevel. Men jeg hadde et litt anstrengt forhold til Statoil i perioder.

Fra helt til skurk

På 70-tallet var de fleste enige om at oljevirkksomheten burde driftes innad i landet, men det var snakk om hvordan og hvor mye.

– Da vi begynte var vi liksom heltene, men vi ble til skurker. Det er store verdier, men det er muligheter for å gjøre veldig stor skade. Jeg har ikke noe dårlig samvittighet, men det var et stemningsskifte.

Bevisstgjør framtidens oljearbeidere

Callas har undervist i Marin Teknikk ved ulike universiteter opp gjennom, men har hatt fast plass ved NTH/NTNU siden 1975.

– Jeg har vel egentlig forsøkt å balansere engasjementet med å gjøre en god jobb gjennom å fokusere på å gi undervisning og utdanne gode folk. Man kan ikke bruke undervisningen som virkemiddel, men jeg brukte Alexander Kielland-ulykken for å illustrere hvordan det kan gå om man ikke vet hva man gjør, og fortalte om hva som ble gjort etterpå. Det er viktig å lære av ulykker.

Det plinger fra veska hans, parkeringen har gått ut, og kaffekanna er tom.

– Det er en elbil altså, skyter han inn. **UD**

PB
PIZZABAKEREN™
Studenttilbud: **Stor pizza 159,- kr**
Gjelder kun ved fremvisning av gyldig studentbevis.
www.pizzabakeren.no

StudBud
FLYTTEHJELP FOR STUDENTER
WWW.STUDBUD.NO
I tillegg til billig flyttehjelp har vi også sørget for gode rabattavtaler på frakt mellom byer og lagring av innbo, for studenter.
Alle dager 08-21.

**Annonser
hos oss?**
salgssjef@studentmediene.no

**LEGE JOHN
LILLE-MÆHLUM**

Privat allmennlege

www.johnlm.no/student

Mormors Stue

**Søndager hos
mormor (12-17)**

Kaffe- og kakebuffet på
Mormors! Spis så mye
kake og drikk så mye
kaffe du vil for 89 kroner.

Big Bite
SUBS
Big Bite er rask og rimelig mat i farta. Du får Dagens Big Bite fra mandag til fredag for kun 29,-. Studentpris på nykværnet kaffe 5,-.

Bestill mat til hele gjengen på
www.bigbite.no

Utdanning i utstillingsvinduet

Retten til lik utdanning står i fare i flere og flere land. Også norske universiteter er truet av økt effektivisering, profitt og næringsinteresser.

Hvor er studentene?

TEKST: Jahn Ivar Kjølsesteth | FOTO: Mari Haugan, Lasse Georg Tønnessen

PROTEST MOT KOMMERSIALISERING:
Opprettelsen av New University Norway var inspirert av lignende grupper i Canada, Nederland og Storbritannia.

Forskning trues av næringslivsinteresser som ønsker å påvirke forskningspublikasjoner. Institutter kutter i administrasjonsstillinger og vitenskapelige ansatte får mindre tid til undervisning og forskning. Kunnskapsdepartementet legger strengere føringer på at studenter må fullføre utdanningen på normert tid. Det offentlige ordskiftet preges av flere og flere dommedagsprofetier rundt akademias tradisjonelle samfunnsrolle, men kritikerne sliter med å mane studentmassen til kamp.

Garasjeuniversiteter

Det er travle dager for SAIH-leder Rebekka Ringholm. Om noen timer skal hun ut i 8. mars-tog, og den kommende uken skal SAIH lansere sin kampanje «University Inc.».

– Målet med kampanjen er at vi vil gjøre folk bevisste på at det er en del kommersialiseringsprosesser som finner sted i høyere utdanning, hvor man går mer og mer fra å se utdanning som en rettighet til å se utdanning som en vare, sier hun.

I enkelte land er tanken om lik rett til utdanning for alle under angrep, spesielt fra private interesser.

– I Colombia ser en for eksempel at høye

studieavgifter og dårlige stipendordninger gjør at kun de mest privilegerte får tilgang til høyere utdanning ved gode universiteter. Det har begynt å dukke opp flere såkalte «garasjeuniversiteter», hvor folk betaler masse penger Wog ender opp med en grad som ikke holder en særlig god standard, men som likevel er nødvendig for å komme seg inn på arbeidsmarkedet. Det er en slik kommersialisert utdanning vi gjerne vil sette fokus på, hvor pengene står mer i fokus enn kvaliteten på utdanningen.

Ifølge Ringholm er en av hovedutfordringene at offentlig utdanning blir underfinansiert og gir fra seg for mye spillerom til private institusjoner som er opptatt av profit. I tillegg mener hun man ser endringer i universitetenes oppbygning som byr på problemer.

– Det er problematisk om universitetene ikke er demokratisk organiserte. Da har ikke studenter og ansatte de samme mulighetene å kunne påvirke hvordan universitetet styres

Udemokratisk rektorvalg

For å finne eksempler på endringer i universitetsdemokratiet trenger man ikke reise lenger enn

“
– Man går mer og mer fra å se utdanning som en rettighet til å se utdanning som en vare.

Rebekka Ringholm, leder av SAIH

”

CV-JAKT: – Er studenter tilfreds med å være «kunder» ved et universitetet hvor de forventer å komme ut på andre siden og motta en CV som gir dem jobb?, spør Brita Fladvad Nielsen og Hilde Refstie.

til Gløshaugen. Fram til 2000-tallet var det studentene og de ansatte som valgte rektor, men selv om universitetene i Oslo og Bergen har valgt å beholde ordningen blir NTNU-rektoren i dag ansatt av styret. Dette fører til at grasrota i fagmiljøene mister innflytelse over viktige avgjørelser som påvirker dem.

Hilde Refstie og Brita Fladvad Nielsen har begge tilknytning til Institutt for arkitektur og planlegging, og er med i New University Norway (NUN), en gruppe bestående av NTNU-ansatte og studenter som ønsker å sette kommersialisering av universiteter på dagsorden.

– Det startet for 3-4 år siden i lys av prosessene ved NTNU som foreslo sammenslåing av flere institutt. Forslaget kom egentlig uten særlig analyse av hvorfor og hvordan det kom til å

fungere rent faglig Det virket mer som en blind gjennomføring av regjeringens ønske om økt effektivisering og at dette automatisk skulle oppnås med større enheter, sier Refstie.

Hun begynte sammen med flere andre å mobilisere på tvers av institutt for å få besvart en del av disse spørsmålene. Dette førte til at de ble en gruppe som samlet seg rundt en del større spørsmål rundt hva et universitet skal være og hvordan det skal styres.

– Man diskuterer ikke i hvilken retning universitetet skal styres, men det heller blir innført effektivitetsreformer hvor man tilpasser seg en slags «New Public Management»-tenkning. I avgjørelser må man velge mellom løsning A og B, og ikke premisset for det man skal løse. ►

– Saih har en pågående kampanje mot kommersialisering av utdanning globalt

– New University of Norway (NUN) jobber for å sette kommersialisering av universiteter i Norge på dagsorden

– «New Public Management» (NPM) er en reformbevegelse som siden 1980-tallet har hatt som mål å effektivisere offentlig sektor ved hjelp av prinsipper og metoder fra privat sektor

Kilde: snl.no

Du kjøper. Du gir.

Vet du at når du handler noe godt fra Kavli og Q-Meieriene, gjør du samtidig en god handling? Overskuddet går til Kavlifondet, som støtter humanitært arbeid, forskning og kultur. Kavlifondets gaver skaper store ringvirkninger. Takk for bidraget! Se hva du gir til på kavlifondet.no

“

I en slik situasjon er universitetet nærmest blitt et brevkurs, hvor vitnemålet ser ut som før, men hvor all dannelse er svunnet hen i effektiviseringens tjeneste.

Aksel Tjora

”

MEKANISKE FORELESNINGER: Aksel Tjora frykter innspilte videoforelesninger og robotsensurerte flervalgseksamener.

For opptatt av eget studieløp

Refstie og Nielsen ønsker kritiske stemmer fra studentene rundt hva et universitet skal være, men er redd for at studentene er for opptatt av eget studieløp.

– I dag virker det nesten som om studentene ser på seg selv som en kunde som får utlevert et produkt, mer enn aktører som skal være med på å forme hva universitetet skal være. Når vi noen ganger spør etter den kritiske student så blir vi møtt med prat om rettigheter til å klage på karakter og andre individbaserte fokus, som en kunde som klager på en vare, sier Nielsen.

Både Refstie og Nielsen er enige i at universitetet har en større rolle enn kun å utdanne kvalifiserte arbeidere for å mette arbeidsmarkedet.

– Man kan gå et utdanningsløp og opparbeide seg nok kompetanse til å utføre en jobb, men i tillegg har du den dannelsen man opparbeider seg gjennom studietiden. Evnen til å reflektere, gjenkjenne maktstrukturer, og kunne gjenkjenne seg selv i det store bildet, det er også ekstremt viktig. Hvis universitetene blir redusert til fabrikker som kun produserer arbeidere som er kompetente for jobben som gjøres der og da, da mister man veldig mye av det større samfunnsansvaret, sier Nielsen.

Burde universitetsansatte ta på seg litt av skylden?

– Det er helt klart mye som kan gjøres for at

avstanden mellom studenter og forelesere kan bli mindre, men noe av problemet ligger på den stadige administrative kuttingen. Jeg merker selv at jeg har mindre tid og må prioritere forskning, og da blir jobben med studentkontakt ofte lempet over på vitenskapelige assistenter. Kutt i administrasjon er av og til nødvendig, men det vi ser på NTNU er jo at de administrative oppgavene fortsatt er der, det er bare mindre ressurser for å gjennomføre dem, mener Refstie.

Universitetskamp

Det har vært åpen dag på NTNU Dragvoll, og professor ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Aksel Tjora, tar med seg to kaffekopper inn på pauserommet. Tjora har i flere år kritisert det han kaller tap av faglig styring ved NTNU, og at sentralisering og kutting i administrasjon skaper problemer for de vitenskapelige ansatte.

– Administrative medarbeidere som har kontroll på økonomi er gull verdt for meg. Det at jeg slipper å holde styr på regnskap fra forskning og prosjekter gjør at jeg kan bruke mer tid på forskning og undervisning. Hvis slike oppgaver blir flyttet fra instituttnivå til sentrale ledd i NTNU, mister jeg dyrebar tid.

Tjora jobber for tiden med en antologi med arbeidstittelen *Universitetskamp*, bestående av

ulike kapitler vedrørende universitetets rolle og endringer ved universitetene.

– Vi fører ikke timer på forskning og undervisning, noe som gjør at tid vi bruker på administrativt arbeid ikke blir synlig. I verst mulig tilfelle vil vitenskapelig ansatte miste faglig tid, motivasjon, og falle ut av arbeidet. Da ligger vi tynt an som fagmiljø.

Kortsiktig nytte er et villspor

Tjora advarer videre mot en økende tendens til finansieringsmodeller med stadig tynge basis i «produksjon av studiepoeng» i de ulike studieprogrammene.

– Det kan i verste fall ende med at man forsøker å skape fag som ser sexy ut i fagbeskrivelsen og hvor ressursene brukt på undervisning er så knappe som mulig for å sikre god økonomi for instituttene. Mange programmer lider allerede av at studenter lokkes inn i studier med selgende beskrivelser, men hvor det er for lite faglige ressurser til å tilby virkelig godt faglig innhold og solid oppfølging, sier han alvorlig.

Med en gang diskusjonen beveger seg inn på «faglig nytte» setter Tjora ned kaffekoppen.

– Å styre universiteter etter kortsiktig nytte er et fullstendig villspor. Det er en idiotisk tanke som blant annet NHO kommer med, at man burde legge ned linjer som ikke er nyttig for arbeidsmarkedet,

eller snarere næringslivet, akkurat i dag.

Tjora er enig med Refstie og Nielsen om at universitetets oppgave hovedsakelig ikke skal være å fostre opp studentene for framtidens arbeidsmarked.

– Universitetene eksisterer som institusjoner som kan tilby mer enn kun økonomisk gevinst. De skal tilby studentene en viss dannelsesarena og et grunnlag for refleksjon. Dette er en verdi ved universitetene som er vesentlig, og som ikke har noe med industri eller næringsliv å gjøre, men som handler om å kunne utdanne kompetente samfunnsborgere, sier Tjora.

Han mener fokuset på nytte og det enorme fokuset på sikret jobb etter endt utdanning kommer av både Kunnskapsdepartementets krav om mer markedsrettet styring, men også en etterspørsel fra studentene selv.

– I dag mottok vi elever ved videregående skoler på besøk som gjerne kunne tenke seg å ta høyere utdanning, men de vil jo gjøre det for å få seg en jobb. Hvis næringsinteresser fortsetter å mase om at enkelte fag er unyttige så vil jo det påvirke studentene. Men gode kandidater som utdanner seg til reflekterte filosofer og kritiske sosiologer er viktige for samfunnet nettopp fordi de ikke er næringslivets førstevalg, men snarere eksperter på andre perspektiver enn de næringsrettede.

TENK STØRRE: - Vi kan ikke spørre næringslivet: «Hva er det du trenger i morgen?» Vi må tenke større og mer langsiktig for å kunne bidra med nyttig utdanning for fremtiden, sier Berit Rian i Næringsforeningen i Trondheimsregionen.

Dragvoll er et mangehodet troll

Administrerende direktør, Berit Rian, og resten av Næringsforeningen i Trondheimsregionen arbeider med å skape samarbeid mellom bedrifter fra regionen og universitetsmiljøene. Rian mener man ikke kan se kortsiktig inn i krystallkula på hva framtidens samfunn trenger.

– Vi kan ikke spørre næringslivet: «Hva er det du trenger i morgen?» Vi må tenke større og mer langsiktig for å kunne bidra med nyttig utdanning for fremtiden. De fleste bedrifter sier at de ønsker ansatte med forskjellig type kompetanse.

Er næringslivet gode nok til å formidle det til studentene?

– Nei, de er nok ikke flinke nok til det. I en stadig mer globalisert verden skulle man trodd at næringslivet skriker etter kompetanse på språk og tverrkulturell kommunikasjon, men de gjør ofte ikke det.

Rian sier det er langt igjen for høyere utdanning er kommersialisert, men kan forstå at utdanning kan bli sett på som en vare. I Trondheim hvor teknologifagene er mest synlige når NTNU blir nevnt, mener hun at de andre fagmiljøene må gjøre mer for å gjøre seg attraktive for næringslivet.

– Det er ikke like lett å være synlig å være

synlig for en del av de humanistiske fagene, som for en del bedrifter nesten framstår som et mangehodet troll. Mange av de mindre bedriftene i regionen ønsker seg én dør inn til NTNU, men det er jo ikke så enkelt for en så stor organisasjon.

«Sexy teknologiromantikk»

Tjora er uenig i at fagmiljøene har et ansvar for å gjøre seg attraktive for næringslivet. Han trekker fram NTNUs promoteringsvideo «This is NTNU» fra januar 2017 hvor ulike universitetsansatte ser inn i et kamera og snakker om NTNU.

– Jeg holdt på å spy da jeg så den. Videoen er en slags teknologiromantisk trailer. Det var riktignok noen representanter fra humaniora med, men de snakket jo ikke noe om hva de drev med. De ble heller et skalkeskjul for en viss faglig bredde.

Tjora er klar på at universitetene burde holde seg for gode til å satse store økonomiske midler på det han klassifiserer som overfladisk markedsføring, og at de ulike fagmiljøene driver med såpass mye spennende at det bør være nok å fortelle mer konkret om det.

– At universiteter bruker statlig finansierte midler til slike filmer er hårreisende. Jeg er helt for å bruke deler av budsjettet for å informere ►

FOTO: **Mentz Indergaard**

om hva vi driver med på NTNU, men å bruke masse penger på slik «sexy teknologiromantikk» burde være forbudt.

Ser ikke problemet

Rian ser ikke problemet med at universitetene bruker penger på markedsføring av seg selv.

– Jeg skjønner hvorfor de gjør det. Akademia er jo opptatt av finansiering fra næringslivet som en del av finansieringsmodellen. Da må så klart NTNU forsøke å selge seg inn for å få de ekstra professoratene og prosjektene de har behov for.

Prorektor for utdanning ved NTNU, Anne Borg, er hverken enig med Rian eller Tjora.

– Det er helt klart en oppgave for fagmiljøene våre, også humsamfagen, å synliggjøre sin relevans for arbeidslivet, og å bevisstgjøre studentene på hva de kan bruke sin kompetanse til. «Humanister i praksis» er et godt eksempel på det. Men næringslivet må også spille på lag med fagmiljøene, og ikke minst bidra med kunnskap om hvilke kompetansebehov de har.

Hvorfor gidde?

Refstie og Nielsen ønsker at Protestpub-arrangementene ikke bare skal være for universitetsansatte og forskere, men ønsker også deltakelse fra studentene.

– Jeg tror det er vanskelig for studenter som

kun tilbringer tre-fem år ved universitetet å se de samme prosessene som vi ser, samtidig er det de som i stor grad skal være med og forme universitetet.

Tjora er enig i at et vanlig studieløp er for kort til å fange opp de større endringene i universitetssektoren.

– Problemet er at studentene er veldig avkoblet fra fagmiljøene i den perioden de studerer. Og en grunn til det kan være at disse endringene skjer veldig sakte, slik at studentene ikke vil se endringer før lenge etter at man er uteksaminert, sier han.

Tjora tror også at informasjonen rundt hvordan universiteter blir styrt er lite tilgjengelig for studentene.

– I styremøtene er det tre-fire hundre sider med sakspapirer. Det er ganske massivt å sette seg inn i. Jeg hadde aldri giddet å lest alt som blir lagt ut om jeg ikke var forpliktet til det som styremedlem. Hvorfor i all verden skal en student gidde det?

Borg mener NTNU kan bli bedre på å gjøre informasjonen tilgjengelig, men er ikke enig i at saker og vedtak blir pakket inn.

– Jeg tror alle ved NTNU er enige om at vi ønsker kritiske studenter. Det er jo en vesentlig del av vårt samfunnsoppdrag å utdanne mennesker med evne til kritisk refleksjon og ikke minst en

etisk ryggmargsrefleks.

Nielsen i NUN på sin side mener det kan gjøres tiltak for at studentene involverer seg mer i universitetets politikk og styring.

– Jeg mener studenter burde ha stemmerett i den kommunen de studerer, fordi universitetet betyr så mye for byen, og det vil kanskje også vekke et lokalt politisk engasjement.

I effektiviserings tjeneste

Hva har alt dette å si for studentene? Hvis kommersialiseringsprosesser får lov til å pågå fritt i universitetssektoren, hvordan vil det påvirke framtidens studiehverdag i aller verste tilfelle? Refstie mener at de store potensielle konsekvensene kan deles i to.

– Det ene er de samfunnsmessige. Universitetene har alltid spilt en sentral rolle i kunnskapsproduksjon som motmakt til kortsiktig tenking, profitt og makteliter. De har også hatt fokus på en utdannelse som ikke bare gir deg det du trenger for å gå ut i arbeidslivet, men også verktøy for å kritisk analysere og forstå prosesser i samfunnet.

Hun mener universitetet har en viktig funksjon i demokratiet, som trues hvis det bare skal utføres oppdragsforskning og å gjøre studenter klar for arbeidslivet.

– Dette er konsekvenser som rammer både

studenter og samfunnet som helhet. Vi trenger forskning og utdanning som ser kritisk på for eksempel olje, fiskeoppdrett og klimaendringer, på skjevheter i samfunnet, på medisiner og ikke minst på måter samfunnet vårt er organisert på

I tillegg frykter Refstie at studenters hverdag kan påvirkes av hvordan ansatte ved universitetene navigerer den nye hverdagen.

– Fokuset på effektivisering og nedskjæring i administrasjon gjør at administrasjonsoppgaver blir skjøvet over på forelesere og at studenter får et dårligere tilbud. Når toppstyringen øker ved universitetet er man også ikke lengre medskapere av universitetet på samme måte, noe som jeg tror vil påvirke dynamikken mellom studenter, forelesere og administrasjon og ledelse.

Tjora frykter også verst mulig utfall hvor forholdet mellom forelesere og studenter blir så og si ikke-eksisterende.

– I verste fall tvinges vi til å gjennomføre mekaniske forelesninger, eller innspilte videoforelesninger, med relativt ferske vitenskapelige assistenter som eneste faglige kontakt med studentene i øvingsopplegg og robotsensurerte flervalgs-eksamener. I en slik situasjon er universitetet nærmest blitt et brevkurs, hvor vitnemålet ser ut som før, men hvor all dannelselse er svunnet hen i effektiviserings tjeneste.

Støttet av Bovim

Det har snart gått tre uker siden SAIH startet kampanjen «University Inc.», og Ringholm er fornøyd med hvordan det har gått.

– Kampanjen har gått veldig bra. Både her i Trondheim og i de andre store studiebyene har det vært flere debatter og seminarer for å sette fokus på temaet blant studentene og akademikerne.

Den 15. mars vedtok Studenttinget ved NTNU en resolusjon om at utdanning skal være en rettighet og ikke en vare, og ni universitetsrektorer, deriblant Gunnar Bovim, har gått ut og støttet kampanjen.

– Men noe av det viktigste syns jeg er at flere enn før er klar over disse prosessene, sier Ringholm.

Under kampanjen har og hun og resten av SAIH stått på stands utkledd som selgere for å selge inn det fiktive «University Inc.», og responsen vitnet om at studentene iallfall tar budskapet seriøst.

– De fleste vi møtte tok spøken, men det var en person på Dragvoll som faktisk ble ordentlig sint på oss. Han ga tilbake flyeren og gikk sin vei før vi fikk gitt ham en forklaring. Jeg håper han leser denne artikkelen og forstår hva greia var, sier Ringholm og ler. **UD**

METEOREN

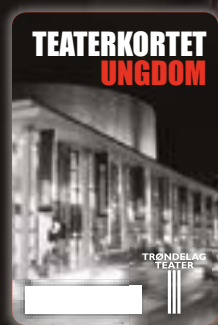
av Friedrich Dürrenmatt

**Anbefalt aldersgrense:
Under 40 år ;)**

Medvirkende:

Stine Fevik, Ingrid Bergstrøm,
Ida Cecilie Klem, Vettle Bergan,
Leo Magnus de la Nuez
og Isak Holmen Sørensen

Regi Angelina Josephine Stojčevska
Scenografi og kostymer Katrin Bombe
Lysdesign Eivind Myren

Billetter: kr. 295,-
Student kr. 150,-

Med Teaterkort Ungdom (gratis)
koster billetten kr. 100,-

Spilles nå på Gamle Scene
man - fre 19.00, lør 17.30

Billetter 73 80 50 00 Grupper 73 80 50 50
trondelagteater.no

**TRØNDELAG
TEATER**

FOTO: Tobin Jones (Flickr), CC BY-NC-ND 1.0

FORBUD MOT ANSIKTSDEKKING ER USSEL SYMBOLPOLITIKK

En bitteliten minoritet utnyttes for politisk vinning i en fullstendig unødvendig debatt.

KOMMENTAR

BENEDIKT JAVOROVIC
Journalist

Det går mot et forbud mot ansiktsdekkende plagg i utdanningen. Forslaget har støtte i begge sider av politikken. I en bisarr twist kritiserte venstresida regjeringen for å ikke være streng nok i sitt lovforslag. Argumentene, eller det eneste forsøket på et argument i minister for forskning og høyere utdanning, Iselin Nybøs innlegg, viser til det pedagogiske: Det er viktig å se ansikter for å ha å ha et godt læringsmiljø. At dette likestilles for grunnskole og høyere utdanning er bare absurd. Hvorvidt det er et godt tiltak for barn og ungdom kan man godt diskutere, men for voksne mennesker på universitetet framstår forbudet som unødvendig symbolpolitikk i beste fall. I verste fall smålig, illiberal og arbitrært.

Er det virkelig sånn at en professor har behov for å se ansiktene til hver eneste student? Det er for meg ganske absurd. En forelesning kan romme opp til 400 studenter. Stadig flere fag

tilbyr forelesninger på video eller podcast. Alle som i et forvirret øyeblikk av familiaritet har hilst på en foreleser på gata, bare for å få et forvirret, og spakt «hei» tilbake, kan vitne om at de fleste forelesere har null peiling på hvem du er. Ja, noe undervisning foregår på et mer individuelt plan, men voksne mennesker, ved universitetet av alle steder, burde klare å kommunisere med hverandre på tross av et sjal.

Finnes det situasjoner der det er umulig å bruke en burka eller niqab? Sannsynligvis. Dette kan universitetene håndtere på et individuelt, og faglig, grunnlag. Det betyr ikke at man trenger å stenge av hele universitetet for den bittelille minoriteten som velger å gå med et religiøst plagg. Historie eller matematikk går helt fint an å drive med uansett. De som mener dette handler om integrering eller frigjøring burde også tenke på at det er få ting som er så integrerende og frigjørende som utdanning.

Religiøse plagg er selvsagt sentralt her. Dette er ikke en lov som forsøker å takle det store problemet med menn i finlandshette som invaderer landets forelesningssaler. Hvis IS-krigere eller bankranere møter opp for å ta exphil,

lover jeg å revurdere mitt standpunkt. Men at dette forslaget behandles må åpenbart bety at det er en masse burka- og niqab-kledde studenter som gjør at vi krever en nasjonalt konsekvent politikk på dette. Slettes ikke: Tenketanken Minotenk anslo i 2014 at det var 50-100 personer i Norge som brukte burka eller niqab. Å lage en lov som målrettet går etter de titalls av disse som skal ta høyere utdanning virker særdeles smålig når ministeren(s kommunikasjonsavdeling) ikke engang gidder å komme med håndfaste argumenter. I de få tilfellene der dette har vært et spørsmål har institusjonene løst det selv. Hvem er det egentlig som trenger dette forbudet?

Det hele framstår kun som en måte for partiene å vise seg fram mens de påvirker så få som mulig. Frp kan fortsette med sitt endeløse korstog mot alle ting islam. Venstresida kan vise fram at de også er villig til å sparke litt mot minoritetene bare man kan sette et integreringsstempel på det. Ministerens parti, Venstre, som vanligvis operer med mantraet om å ikke forby alt du ikke liker, kan kompromittere idealene sine bare bittelitt, i regjeringssamarbeidets navn. Prisen er jo så lav. Hvem kan motstå?

Vil gi pærra-penger til eksotiske dyr

– Rollen som «Guden av *Paradise Hotel*» kan jeg godt ta på meg. Det beste med den rollen er at ingen noensinne kan bli bedre. Gud er jo best, ikke sant.

TEKST: Hilde Nærland | FOTO: Privat | ILLUSTRASJON: Astrid Bohler

Paradise-Erik tror kanskje ikke på Gud, men troen på seg selv er utvilsomt til stede. Ifølge han selv var han helt sikker på at han kom til å komme videre da han søkte til årets sesong. Grunnen? Hans store personlighet, vinnende karisma og høye IQ.

– Personligheten min er såpass ekte og stor, og slik har det vært helt siden barnehagen. Jeg tenkte det var noe som kom til å gjøre seg godt på tv.

– Jeg fortjener oppmerksomhet og folk fortjener meg

Til tross for dette utsagnet i introduksjonsvideoen til *Paradise Hotel*, føler ikke Erik seg tilsidesatt av kjendisbroren Erlend Elias.

– Jeg vet at jeg er interessant i meg selv. Jeg er meg og han er seg, og begge vet hvilke kvaliteter vi har. Han har en veldig interessant og eksplosiv karakter i form av sin identitet, mens jeg nok har mindre og stille opp med på den arenaen. I motsetning til Erlend er jeg en ganske vanlig gutt sett utenfra, jeg tilhører ingen minoritet. Jeg er en heterofil gutt som liker å spille fotball, sier Erik, før han legger til:

– Du kan si det sånn at jeg kan ta et rom på videregående, mens Erlend kan ta en sal på Chat Noir.

Inne på *Paradise Hotel* måtte Erik tone seg litt ned.

– I begynnelsen var jeg nok en av dem som snakket mest i gruppa, men gruppedynamikken er i konstant endring. Trikset på hotellet er å bli godt nok likt til at ingen vil ha deg ut, men ikke

godt nok likt til at du blir en trussel. Jeg måtte tone meg litt ned for å finne denne balansen.

Lei av A4-livets komfort

Erik skadet seg i fjor, og kunne ikke lenger spille fotball. Dette førte til et tungt år med depresjon og vektøkning.

– *Paradise Hotel* ga meg noe å se fram til, og i tillegg ga det meg motivasjon til å trene igjen. Jeg har alltid vært i god form, men i løpet av året hadde jeg blitt litt rund i kantene. De tre-fire ukene før *Paradise* gikk jeg ned ti kilo.

Hvorfor akkurat Paradise Hotel?

– Jeg liker utfordringer, og ville ut av komfortsonen. Det er en del ting jeg vet at jeg kan her i livet, som å skrive semesteroppgave eller gjøre det bra på eksamen. *Paradise Hotel* handler mer om det sosiale spillet. Det sekundet du ikke er godt likt av gruppa ryker du, så du setter jo deg selv i en helt sinnssyk posisjon. Dette pirret meg.

Popularitetskonkurranse

Paradise Hotel går inn i sin tiende sesong, og i år har tidligere deltakere, såkalte legender, fått mulighet til å gjenoppleve glanstiden.

– Jeg hadde så vidt hørt om legendene før, og var ikke spesielt begeistret for konseptet. De andre ble helt starstruck og var veldig opptatt av å bli godt likt av dem, noe jeg synes var ganske teit.

Hva var vinnerstrategien?

– Taktikken min var å bli godt likt av jentene og å være kompis med guttene. Det er jo en popularitetskonkurranse, og hvis du ikke har

venner, ryker du. I tillegg er det viktig med allierte, noe jeg var ganske tidlig ute med.

Hvordan er drømmepartneren din på Paradise Hotel?

– Ei rolig jente som hører på meg, som ikke er for prinsipiell, og som er smart nok til å hjelpe meg til å få til det jeg vil. I tillegg er det en fordel om hun er litt slange, altså ei som kan åle seg inn blant de andre. Jeg har nok alliert meg med folk der inne som jeg ikke ville alliert meg med på utsiden.

Trygg på seg selv

Det er ikke en ukjent ting at *Paradise*-deltakere ofte får stempelet på seg for å være litt dumme. Dette var likevel ikke et hinder for Erik.

– Selvfølgelig sier man mye dumt på *Paradise*, men det er jo fordi man hele tiden må svare på dumme spørsmål. Hvis folk ser på *Paradise* og tenker at jeg er dum, så er det de som er dumme som ikke har skjönt hvordan tv-produksjon fungerer.

Så det er medias feil?

– Hvert år på *Paradise* har man noen uopplyste, noen gærne, noen morsomme, og så videre. Man tar en rolle. Fella som dum skal jeg nok uansett klare å unngå, for jeg er virkelig ikke det. Jeg kommer nok til å komme lenger i livet enn de som tror det.

– Paradise må jo være den beste jobbsøknaden

Du studerer statsvitenskap. Hvor går veien etter fullførte studier?

– Hm, hva er det de sier? Herrens veier er

uransakelige. Nå tror ikke jeg på Gud da, men jeg tror at livet tar deg dit det tar deg. Jeg har bodd med fotballgutter i Bodø som ikke visste hvem kongen i Norge er, jeg har menget meg i akademiske miljøer i Trondheim. Nå er jeg med på *Paradise Hotel*, og plutselig er det fest og mange følgere på Instagram.

Er du redd for at Paradise ødelegger for framtidige jobbmuligheter?

– Nei. Folk som ikke anerkjenner meg for mine kvaliteter fordi jeg var med på *Paradise*, fortjener ikke meg. På *Paradise* kan i hvert fall arbeidsgiver se hvordan jeg er, og det må jo være den beste jobbsøknaden, sier Erik, før han fortsetter:

– Jeg kan alltds bli manager for broren min.

Slipper kula for Flyktninghjelpen og WWF

Hva gjør du hvis du vinner?

– Alle pengene skal gå til veldedighet, og for at de skal få mest mulig penger, må jeg slippe kula.

Hvilke veldedigheter?

– Jeg har tenkt på Flyktninghjelpen, men samtidig er jeg veldig stor fan av WWF (Verdens Naturfond, journ. anm.) og arbeidet de gjør for naturen og utrydningstruede dyr. Menneskeliv er naturligvis viktigere enn dyreliv, men helt siden jeg var liten har jeg hatt en vanvittig fascinasjon for eksotiske dyr som tigre og løver, så de må få en liten bit av kaka de også. **UD**

PÆRRERA-ERIK

Tips til trondheimstudenten?

Involver deg i et miljø! Jeg var veldig ensom det første halvåret i Trondheim. Jeg ville ikke være med i linjeforeningen fordi jeg synes alle på studiet var så nörd. Om du er med i sjakkklubben, studentradioen, eller singelklubben på NTNU, så er ikke det så viktig. Det viktigste er bare at du engasjerer deg i noe.

Frykter du døden?

Jeg har et sånn fuck you-forhold til døden. Jeg er ikke redd for å dø i en flyulykke, terrorangrep, eller å bli slått ned av lynet. Det er så liten sjanse for at sånne ting skal skje, og hvis jeg dør sånn er det på en måte universets prank. Det blir for dumt. Det viktigste er uansett å få mest mulig ut av den tiden man faktisk lever. Vi lever jo ikke lenge, og er bare et fnugg i historien alle sammen. Da er det ikke vits å bekymre seg for døden og hva som skjer etterpå.

Kjendis du kunne tenke deg å bo i kollektiv med?

Kan jeg velge flere? Jeg kunne tenkt meg å bo med Tommy Sharif fordi jeg er interessert i å vite hvordan man går konkurs 40 ganger og fortsatt kjøper Ferrari. Så kunne jeg tenkt meg å bo med Josefine fra *Skam*. Den siste jeg gjerne vil tilbringe litt tid med, er Ari Behn.

Heile vegen frå idé til forestilling

Knappe tre veker før premiere er Snøfnuggene godt i gang med å lage teater – heilt sjølv, heilt frå botnen, utan manus.

TEKST: Marlen Ramstad | FOTO: Lisa Botterli Flostrand

Eg møter gjengen ein tirsdags ettermiddag. Planen var å snakke åleine med regissør Ingvild Tiller Naustan før eg skulle få vere med på ei øving etterpå. I staden dreg Tiller Naustan meg ned i øvingslokalet på Isak, og det blir eit flokkintervju i staden. «Hjelpes», tenkte eg.

Nervøst går eg ned trappene og nærmar meg latteren. Dei fleste kjem rett frå skule, og sit med nista i fanget. Nokre set seg i stolar, nokre på scena og plutseleg har vi danna ein avslappa sirkel og praten er i gong.

Snøfnuggene

Det starta med ein idé, heldt fram med nokre telefonar, og 23. april er datoen sett for premiera av *Snøhvit, lykkelig alle sine dager?* Gruppa, eller prosjektteateret, kallar seg for Snøfnuggene. Namnet er tilfeldig, men spelar på namnet Snøhvit.

Det er elleve gutar og jenter som hovudsakleg er å finne på anten drama og teater-linja på NTNU eller på teaterlinja til Charlottenlund vidaregåande. Litt av prosjektet deira går ut på å gjere alt sjølv, og då meiner dei alt. Minus å bygge opp eit eige teater, for scene stiller Isak opp med. Dvergen er sminkør, Snøhvit står for kostyme og heksa er teknisk ansvarleg. Og manus, det har dei improvisert fram.

– Utgangspunktet for stykket er slutten på eventyret om Snøhvit. Vi anser den slutten som litt rar. Kven blir med ein som berre tilfeldigvis er der og giftar seg med ham, spør regissør Ingvild Tiller Naustan.

Det demokratiske teater

Manuset er diskutert, improvisert og stemt fram av heile gruppa.

– Det er det man kaller «devised theatre».

Man går ut på golvet, prøver seg fram og skriv eit manus ut av det. Så det er en samarbeidsprosess gjennom heile vegen, seier Maria Julseth Frantzen som spelar Snøhvit i stykket.

På spørsmålet om denne måten å jobbe på har gjort at det har gått treigare, er det ei felles meining om at fordelane dankar ut ulempene.

– Det er ein del av prosessen. Man får jo nye innspel heile tida sidan det er såpass mange hjerner som fokuserer på same sak, seier Julseth Frantzen.

– Eg trur det blir betre - viss alle har eit like stort eigarskap til det man lagar. Det oppstår ting når man jobbar saman, som gjer produktet meir spennande. Vi har valt å bygge på kvarandre for å skape noko heilt nytt, seier regissør Tiller Naustan.

Viss Karl Marx skulle sett opp eit teater, hadde han nok nytta seg av denne metoden, tenkjer eg. Og vel å halde den tanken for meg sjølv.

BAK FRÅ VENSTRE: Alexander Coldevin Angell, Gabriela Maria Rinos, Frida Marie Blankenburg, Ingvild Tiller Naustan og Sander Johan Vigsø. FRAMME: Maria Julseth Frantzen og Embla I. W. Olsen.

Satiren

Devising theatre kan sporast tilbake til den britiske arbeidarterrorrsla på 1930-talet. Det var eit amatørteater som skulle støtte opp om arbeidrar og arbeidslause sine levårar og rettar. Bertolt Brecht i Tyskland var også inspirert av desse rorslene, og med sitt eksperimentelle teater *Berliner Ensemble* gjennomførte han satire gjennom ein «verfremdungstechnik». Teknikken gjekk ut på å nytte ulike distanserande verkemiddel for å hindre publikum å bli for følelsesmessig involvert, slik at dei kunne oppretthalde sin kritiske funksjon. Dette blei gjort ved å kome med kommentarar, sang og direkte henvendingar til publikum undervegs.

Stykket Snøfnuggene har sett opp er ei komisk satire på dagens samfunn, med regissør Naustan Tiller som også spelar regissør i stykket, ein «inspisient» og ein av dvergane som forteljar. Om stykket har det djupe alvoret Brecht ville få fram gjennom sin «verfremdungstechnik», er heller tvilsomt.

– Vi håper å få fram litt ulike verkelegheiter. Men vi håper jo først og fremst at publikum synast det er morsomt, då, seier Tiller Naustan.

Står meir på eigne bein

Etter intervjuet er eg og fotografen klar for å få ein liten smakebit. Alle går opp i eit hjørne, som gir oss anledning til å observere gruppedynamikken. Regissør regisserer, dei andre ler. Så trampar dei i veg ned mot scena, nynnande på noko som minner sterkt om dei sju dvergane.

Nede på scena legg alle seg over den døde prinsessa og set i ei voldsom skriking. Det blir ei litt lenger stillheit enn det som er vanleg, og til slutt kjem dvergen på at det er hennar tur å snakke, som alle ler av etter at scena er over. Medan eg sit igjen og tenkjer på at dei er i ferd med å øydelegge mitt syn på Snøhvit og den gode prinsen.

Dette minner jo på mange måtar om arbeidet Studentersamfundet gjer, der man samlar folk med interesse for noko, utan nødvendigvis den erfaringa eller kunnskapen som er krevd ute i den «verkelege» verda. Likevel er eg meir imponert etter å ha møtt denne gjengen, for der Samfundet kan lene seg på lange tradisjonar og personar som alltid veit meir enn ein sjølv, er desse mykje meir overlatt til seg sjølve. Om resultatet blir like bra er ikkje så nøye, for alt er jo- med Kaizers ord - ein del av prosessen. **UD**

Engasjerende slag for den frie forskningen

«Er det mulig å la universitetene bli masseinstitusjoner uten at hele universitetssjelen legges ut for salg», spør forfatter Dag O. Hessen. Forhåpentligvis er svaret ja.

TEKST: **Vilde Øines Nybakken** | FOTO: **Overhaus AS, Res Publica**

Professor Hessen er bekymret. Etter å ha lest boken hans er også jeg bekymret. Verdien som ligger til grunn for vårt moderne samfunn, som sannhetssøken og opp-lysning, trues av krav om kortsiktig nytte og kommersiell innflytelse, og politikere som anser vitenskapelige innsikter for å være uvesentlig. *Fake science* er et faktum. Står den uavhengige forskningen for fall?

Akkurat som det finnes snarveier for å prestere i idretten, finnes det snarveier for forskerne som føler publiseringspresset. Det overrasker meg når jeg under overskriften «Snyltere

og pirater» leser om tilbudene forskerne får daglig om rask publisering i snyltejournaler mot betaling. Det er urovekkende å lese de mange eksemplene på *fake science* som har blitt publisert i disse snyltejournalene og vanner ut den virkelige forskningen. Mest urovekkende innenfor kreftforskningen, et av feltene hvor konsekvensene kan være fatale. Eksemplene blir likevel litt for mange, og jeg tar meg i å tenke «jada, jeg har skjont poenget».

Med en lekende stil ledes leseren gjennom en beretning om forskerliv som minner om et

rotterace. Hessen plasserer seg selv i teksten uten at det blir for personlig, men heller leservennlig. Temaet konkretiseres der det trengs, og stoffet virker ikke for inneforstått. Dette forskerlivet Hessen beskriver er nemlig ikke innlysende selv for de av oss som har tilbrakt flere år på universitetet, og det viser han dermed forståelse for.

Det er vanskelig å ikke lese boken fra et studentperspektiv, og tankene trekkes ofte til egne, travle forelesere. Det vekker et engasjement i meg når Hessen i kapitlet «Tredemøllekappløpet» diskuterer hvordan forskerne premieres for hvor mye de publiserer og siteres. Jeg er neppe alene om å ha et bilde av «den gode forskeren» som en formidler som øser av sin kunnskap, både i forelesningssaler og i offentligheten. Med Aarebrot som et kjent og kjært eksempel på et drivende formidlingskall, stilles indirekte spørsmålet: Hva med de som bruker tiden på å formidle og dele sin kunnskap på andre måter enn å publisere forskningsartikler?

Hessens drøftende stil belyser denne, og flere, problemstillinger godt. Ja, det er bekymringsfullt med forskere som ikke har publisert i fagfellevurderte tidsskrifter de siste fire årene, men på den annen side er det ikke sikkert de er late. Kanskje skjuler det seg dedikerte forelesere og formidlere bak statistikken. Dette kjenner jeg meg igjen i: Jeg vet ikke hvem av mine forelesere som har flest publiseringspoeng, men jeg vet veldig godt hvem som har vært gode og inspirerende forelesere og formidlere.

Jeg tror flere er enige i at det må være en plass for disse dersom universitetene skal bli masseinstitusjoner uten at hele universitetssjelen legges ut for salg. Som NTNU-student blir jeg litt flau av å lese at «selv ved NTNU tilbys det nå stadig flere kurs og programmer som koster penger», og at tilbudet begrunnes med at det er et marked for det. Er det dét som skal styre framtidens universitet? NTNUs merittering av gode undervisere er kanskje heller et steg i riktig retning? Enig eller uenig, Hessens forsvarsskrift viser viktigheten av debatten om forskningen og er et varsko om at fokuset på innovasjon og nytte kan overskygge et langsiktig og bredt perspektiv på forskningen og dens rolle i samfunnet.

For mange deltakere snakker Norges styggeste dialekt

Å sitte en time for å se en naken pupp er ikke grunn god nok til å se årets sesong av Paradise hotel.

TEKST: **Stefan Kaliski**

Til pompøs musikk med overdreven bassgang entrer deltager Paradise hotel. De er alle i tidlige i tyveårene, noen opererte, andre ikke, men alle er de seg selv minst 110 prosent. Det er duket for premieren på tiende sesong av Paradise Hotel, og aldri tidligere har færre benket seg foran fjernsynet eller laptopen for å få med seg første episode. Kanskje folk har funnet seg sunnere og mer givende fritidsinteresser.

I år er hotellet dominert av bergensere, som breker av gårde på det som må være landets mest slitsomme tungemål. Deltakerne bærer yrkestitler som salgskonsulent, butikk-medarbeidere og servitør. En og annen student

har også funnet veien til hotellet, noe som beviser at du ikke trenger å ha funnet opp kruttet for å ta en bachelor i historie. Det er ikke Norges intelligentsia som er samlet på det harry hotellet, og i kombinasjon med åpen bar, kan det lett bli smått underholdende.

Det virker som om man også i år har greid å samle sammen en gjeng med sterke personligheter, eller krankefanter som man også kan kalle dem. Allerede andre dagen på hotellet begynner jentene å konspirere og baksnakke hverandre. Det er også full fart på soverommene fra første natt.

Det er likevel mye dødtdid og lenge mellom

gullkornene. I årets sesong har man forsøkt å løfte spenningen gjennom å invitere inn flere av de tidligere Pardisedeltakerne, eller legender, som de blir kalt. Men de gamle legendene er ikke stort mer spennende enn de nye.

Klipperne har som alltid et svare strev med å gjøre underholdning ut av nesten ingenting. De vil at publikum skal sitre av spenning når Cathrines forkjærlighet for ananas på pizza kanskje fører til at hun ikke får partneren hun vil ha. Er Kristian tolerant og åpen nok til å akseptere Cathrines svakhet for ananas spør vi oss. Vil han ha henne likevel? Svaret får vi etter reklamepausen.

DU ER MENNESKEHETENS SISTE HÅP

TEKST: **Tor Magnus Sjømæling**

Roboter, kolossale insekter, naturkatastrofer, og haugevis med våpen. Dette er det som venter deg i *Into the Breach*.

Det første som slår meg når jeg starter spillet er den stemningssettende bakgrunnsmusikken som møter meg. Jeg bretter opp ermene og hopper inn i det, og etter en liten simulering er jeg klar til kamp. Fort finner jeg ut at det er kjempemonstre som truer med å utrydde menneskeheten, og at det er opp til meg og piloten min, Ralph Karlsson, å stoppe dem. Monstrene er på skala med Godzilla, men vi har heldigvis også kjemperoboter som kan slå tilbake. Nevnte jeg forresten at vi reiser tilbake i tid? For slik hindrer du kjempemonstrene fra å utslette menneskeheten i dette spillet: Ved å reise *Into the Breach*.

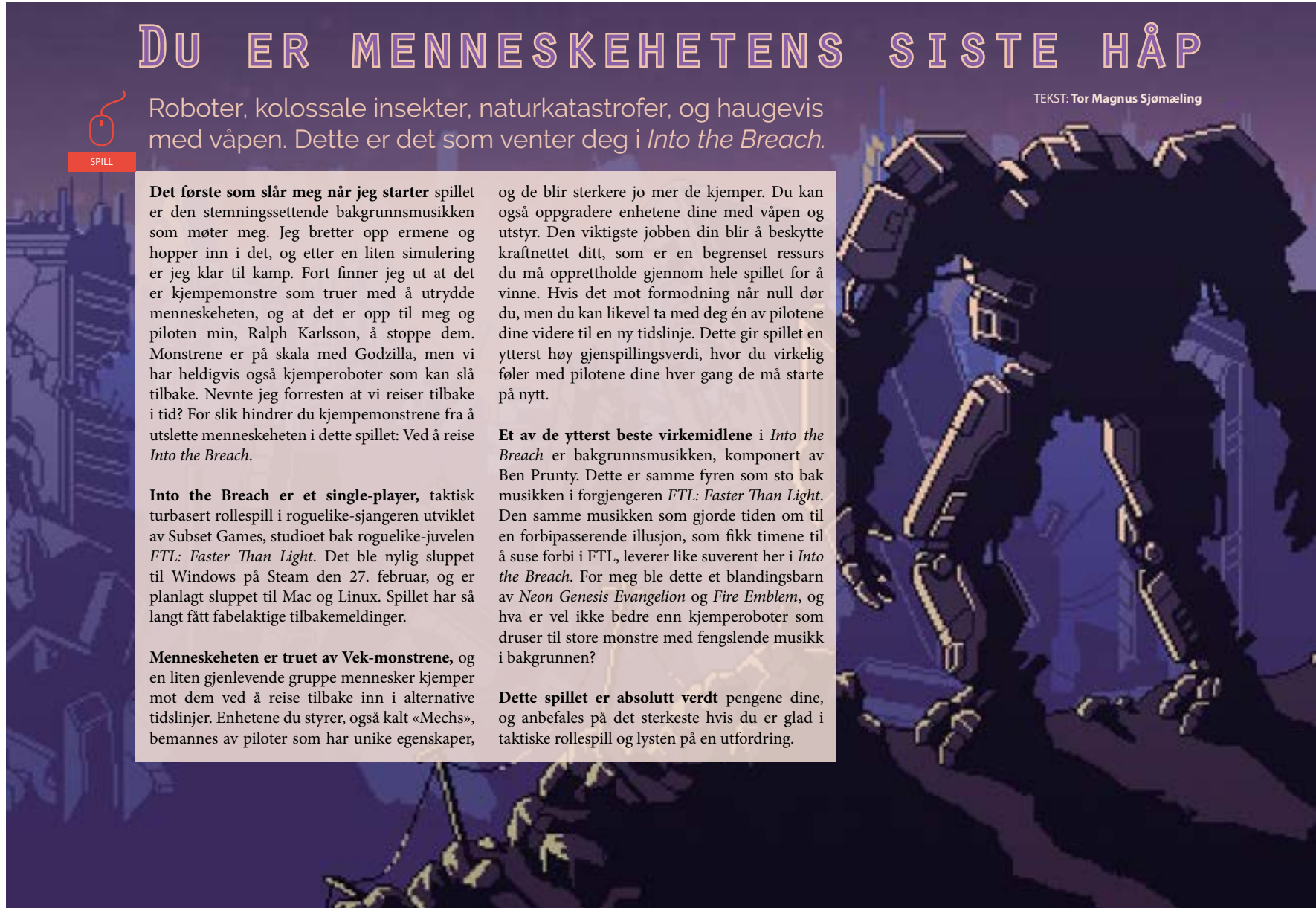
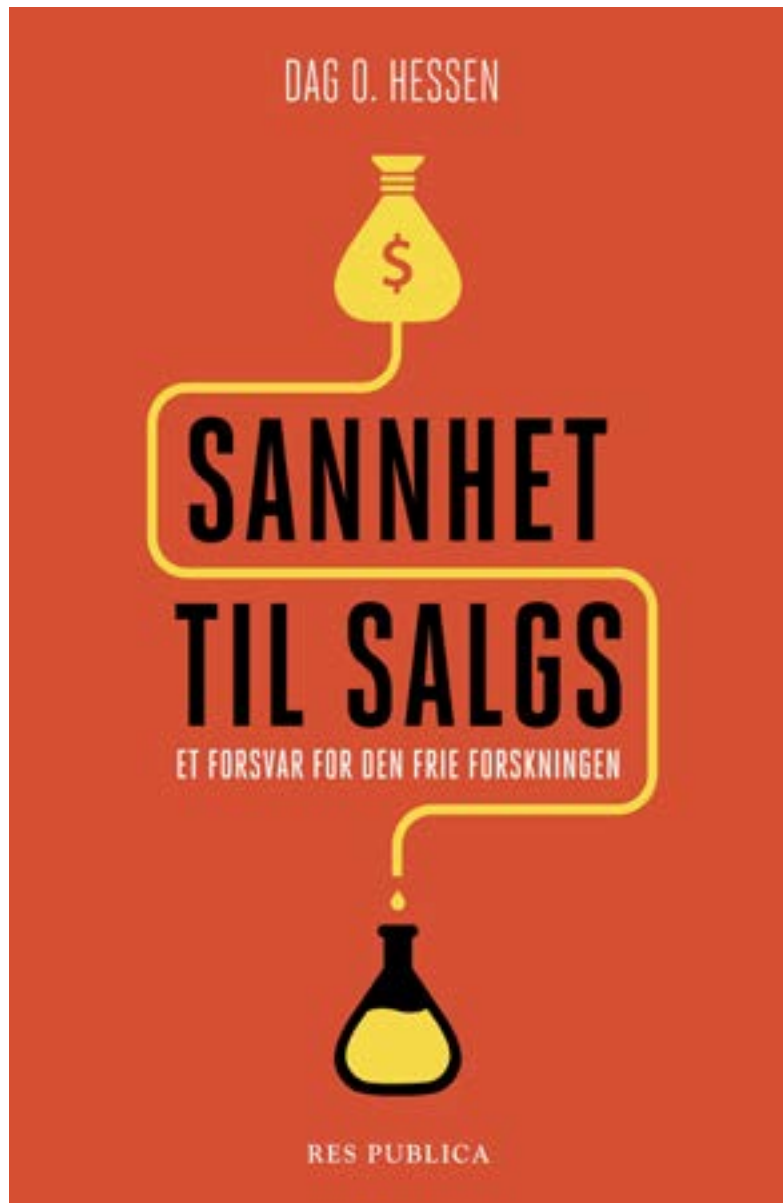
Into the Breach er et single-player, taktisk turbasert rollespill i roguelike-sjangeren utviklet av Subset Games, studioet bak roguelike-juvelen *FTL: Faster Than Light*. Det ble nylig sluppet til Windows på Steam den 27. februar, og er planlagt sluppet til Mac og Linux. Spillet har så langt fått fabelaktige tilbakemeldinger.

Menneskeheten er truet av Vek-monstrene, og en liten gjenlevende gruppe mennesker kjemper mot dem ved å reise tilbake inn i alternative tidslinjer. Enhetene du styrer, også kalt «Mechs», bemannes av piloter som har unike egenskaper,

og de blir sterkere jo mer de kjemper. Du kan også oppgradere enhetene dine med våpen og utstyr. Den viktigste jobben din blir å beskytte kraftnettet ditt, som er en begrenset ressurs du må opprettholde gjennom hele spillet for å vinne. Hvis det mot formodning når null dør du, men du kan likevel ta med deg én av pilotene dine videre til en ny tidslinje. Dette gir spillet en ytterst høy gjenspillingsverdi, hvor du virkelig føler med pilotene dine hver gang de må starte på nytt.

Et av de ytterst beste virkemidlene i *Into the Breach* er bakgrunnsmusikken, komponert av Ben Prunty. Dette er samme fyren som sto bak musikken i forgjengeren *FTL: Faster Than Light*. Den samme musikken som gjorde tiden om til en forbipasserende illusjon, som fikk timene til å suse forbi i FTL, leverer like suverent her i *Into the Breach*. For meg ble dette et blandingsbarn av *Neon Genesis Evangelion* og *Fire Emblem*, og hva er vel ikke bedre enn kjemperoboter som druser til store monstre med fengslende musikk i bakgrunnen?

Dette spillet er absolutt verdt pengene dine, og anbefales på det sterkeste hvis du er glad i taktiske rollespill og lysten på en utfordring.

GROTESK FANTASISPINN

Killi Olsens utenom det vanlig bisarre kunstutstilling byr på skrekkskapninger i alle former.

TEKST: Inga Stenøien | FOTO: NTNU (Flickr), Torleif Kvinnesland, CC BY-SA 2.0

New York 1983 er en ekspedisjon gjennom ens indre psyke. Utstillingen i Trondheim Kunstmuseum Bispegata avkler i bunn og grunn ens dypeste redsler gjennom en flom av groteske malerier og statuer. Ferden gjennom de åtte rommene kan sammenlignes med en god tragedie. I begynnelsen er det fryd og gammen, men enden på visa har en annen tone. Den norske kunstneren Kjell Erik Killi Olsen har latt fantasien løpe løpsk, og her er det bare å glemme naturtro landskapsmalerier og vakre portretter.

Veggene i det første rommet er dynket i påskegult, og mengden med lys som strømmer inn fra takvinduene gjør at rommet får en lystig fremtoning. De tredimensjonale maleriene spyr ut alle regnbuens farger, og figurene er som tatt ut av en grotesk barnebok. Skikkelsene er likevel menneskelignende i den forstand at de fleste er nakne og har knivskarpe penis og pupper som stikker ut av bildene. Rommet er innbydende og man får inntrykk av at utstillinga byr på leken kunst.

Kontrasten mellom det første og det andre rommet er slående. Mørkegrønne vegger, drastisk mindre belysning og adskillig lavere høyde under taket fører til at rom nummer to blir betraktelig mer lukket enn det første. Skikkelsene har mistet mye futt og glede på grunn av mindre markante kroppsdelene og utvannede farger som vasser over i hverandre. Det seksuelle og groteske er fremdeles til stede, men i istedenfor å være avskrekkende framstår figurene som dystre og likegyldige. Denne kontrasten mellom de to rommene skaper spenning og er en virkningsfull effekt.

Den samme likegyldigheten finner man i det tredje, mørkelilla rommet. Der møter man et spesielt uhyggelig og grotesk maleri, *Black Bird*, som vekker spørsmål om hvilke mareritt Killi Olsen har. Utenom dette maleriet virker det derimot ikke som om noen av skapningene føler smerte, men apati, som om de ikke har et

reflektert syn på sin egen virkelighet og eksistens. Det virker derfor ikke som om Killi Olsen prøver å skape en gjennomtrengende uhygge, men heller male mennesker i utstillingsvindu.

Jeg endrer raskt tankesett når jeg entrer neste rom. Rom nummer fire, i mørkeblått, består for det meste av gigantiske groteske statuer som spiller våre verste mareritt. De struttende penisene og puppene skaper et uhyggelig preg på skrekkskapningene, siden man innser at redselen for skapningene i grunnen er redsel for mennesker selv. Hvis man ser bort ifra traumer, psykisk lidelse og annen tematikk utstillingen tar for seg, er det tydelig at Killi Olsen også har trukket på smilebåndet blant all skrekken.

Det femte rommet ser ut til å være dedikert til forholdet mellom mor og barn. Det groteske tar form i familien og de hvite veggene får konseptet kjærlighet til å framstå som nitrist og ekkelt. Formene og skikkelsene er i mye større grad menneskelignende enn i de tidligere rommene. I det første rommet kan man ikke være sikker på hva skapningene forestiller, men for hvert rom man legger bak seg er det ingen tvil. Utstillinga setter lys på ulike aspekter ved livet vårt og hvordan vi forholder oss til hverandre.

I flere av maleriene blir barn penetrert. Lignende uhygge går igjen gjennom hele utstillingen, og jeg får inntrykk av at Killi Olsen framstiller mennesker som seksuelle, likegyldige, stygge udyr. Selve utstillingen er satt sammen svært godt med tanke på stemningsendringen fra første til siste rom. Man blir dratt lenger og lenger ned i gjorma for hvert rom man passerer. Dette virkemiddelet er antageligvis bevisst fra Killi Olsen sin side, men han har derimot et annet syn på kunsten.

I det sjette rommet er det satt opp en video hvor han forteller om noen av statuene og tankene bak mens behagelig jazzmusikk flyter i bakgrunnen. Olsen betrakter kunsten sin som noe vakkert.

Han trekker fram begrep som «fruktbarhet» og «styrke», mens han forteller om kunsten som om den er gjennomsyret med harmoni. Malerienes uhyggelige virkning på sinnet imponerer, og det forbauser meg at kunstneren har et såpass annerledes syn på utstillingen. Det er mulig han lagde videoen som et puss for å narre seerne. I så fall lyktes han. På tross av at jeg ikke ble fylt med trygghet og ro vekker *New York 1983* mang en tanke. Man skal lete lenge for å finne en mer gjennomført og skrekkinngytende utstilling.

NTH-RINGEN

Ditt vitnemål i gull

Produsert av
GULLSMED
**KARL-
GÅRD**

Den originale NTH - ringen
for sivilingeniører og sivilarkitekter
finner du hos oss. Rask levering!

DAHLSVEEN
en del av mestergull
OLAV TRYGGVASONSGT 24 • TRONDHEIM •
WWW.GULLSMEDDAHLSVEEN.NO • TLF. 73 52 58 06

Ikke la deg lure av gratis kaffe

Fettdryppende fisk og stive priser hos Coop Obs Kafé.

TEKST OG FOTO: Piffi og Gastromat

– Oi, elgkarbonader!

Gastronautene Piffi og Gastromat studerer den varierte menyen på Coop-kafeen på City Lade. Spisekartet har en aura av autentisitet over seg, og minner umiskjennelig om tilbudet ved en klassisk veikro. Det skal smake med real norsk husmannskost, synes de to.

Etter litt nøling går Gastromat for kjøttkaker i brun saus, med potet og ertestuing til. En klassiker. For å sikre god spredning i empirigrunnlaget, bestiller Piffi fritert rødspette, servert med potet, salat, og remulade. Servicen er enkel, rask, og effektiv, og kassadamen har kustus nok til å sørge for at de to bestillingene blir servert samtidig.

Krasjlanding i blomsteravdelingen

Ventetiden går med til å studere lokalet.

– Det er dårlig akustikk og belysningen kunne vært varmere, men man ser at de i alle fall har tenkt litt gjennom designet, sier en aldri så lite imponert Gastromat.

Utsikten er likevel ikke til å stikke under en stol. Slik Piffi sitter til, ser han rett inn til Coop Obs’ blomsteravdeling. Idet det piper i den lille briketten som varsler om at maten er klar, øyner han en gammel kall som kjører den elektriske rullestolen sin fast i reolen med påskeliljer.

Frityrfett i fri flyt

Maten er omsider på bordet.

– Her var det ikke mye på tallerkenen, sier Gastromat skuffet.

Anmelderne skotter ned på skjermene over kassen, hvor bilder av de ulike rettene passerer i revy. Idet bildet av de nevnte kjøttbollene dukker opp, må de innrømme at Coop-kafeen faktisk holder det den lover: Her er det nøyaktig tre

kjøttkaker og tre poteter. Den eneste mangelen de kan spotte, er et dryss av persille som ikke har havnet på Gastromats tallerken.

– Det smaker sånn det skal smake, sier Gastromat fornøyd.

Men idet han gaffer i seg de siste bitene av den erkenorske retten, griper han til vannglasset. Sausen er for salt.

Fisken er heller skuffende. Remuladen kommer i en liten pose du må åpne og klemme ut innholdet av selv. Filetene er tynne som papir. Det som verre er: Her har noen glemt å la frityrfettet renne av filetene. Resultatet er at fettett legger seg som en innsjø på tallerkenen. Rettens beskjedne salat er ikke lenger grønn, men gulbrun.

– Noe udelikat, bemerker Piffi.

Det bærer videre til dessert.

Prislureri

– Her var det stive priser, utbryter Gastromat, mens han studerer prislappen på et stykke napoleonskake: 50 kroner.

Straks melder det seg et problem. Både middagen til 143 kroner og desserten til om lag 50, er inkludert kaffe. Ergo blir det rimelig å kjøpe én rett, men skal man ha både hovedrett og dessert betaler man altså dobbelt opp for «gratis» kaffe.

Trass i prisen blir det napoleonskake likevel, samt et wienerbrød til Piffi. Kakestykket blir litt i meste laget for Gastromat, men med litt hjelp fra bordkameraten går det ned. Wienerbrødet er det lite å si på. Kaffen er den beste de har smakt hittil – altså er den helt ok.

– Her leverer de det de må, men ikke noe ekstra, sier Gastromat med vaniljekrem i munnvikene.

COOP OBS! KAFÉ

Adresse: City Lade, Haakon VII's gate 9, 7041 Trondheim.

Vispiste: Kjøttkaker og rødspette til hovedrett. Napoleonskake og wienerbrød til dessert.

Prisnivå:

- Foretter: 82-117 kr
- Hovedretter: 143 kr.
- Desserter: 35-76 kr.

Hvem passer det for: Den middelaldrende.

Klientell: Grått hår og rullestoler.

Utsikt: Kjøpesenter.

Vegetarretter: Vegetarburger.

Rullestolvennlig: Ja, hvis du holder deg til første etasje.

Insidertips: Du finner en skål med isbiter til vannet i kassa!

Terningkast:

- **MENY** 🎲
- **MAT FOR PENGENE** 🎲
- **SERVICE** 🎲
- **MILJØ** 🎲
- **TOTALOPPLEVELSE** 🎲

Slutshamet av politiet

Av og til trenger man litt hjelp fra lovens lange arm på soverommet.

TEKST: Anonym | ILLUSTRASJON: Eirin Mari Fossoy

Det var en vakker sommernatt for noen år siden, langt nok nord til at du så vidt kunne skimte midnattssola. Jeg og venninnene mine hadde en fuktig natt ute på byen, det vil si på én av to utesteder, og da på det ene som dagsalkoholikerne holdt seg unna. Sammen med andre unge, yre mennesker var det «sykt» god stemning, og med ølbriller på, fant jeg tidlig kveldens utkårede. Familien var på hytta så jeg sjanset på å ta med meg karen hjem. Veien tilbake var lang og måkefylt, og med litt sjangling og klining på farten klarte vi til slutt å nå bedehuset ikke så langt hjemmefra. Det var her nøden viste seg å være for stor, så bak en båt på parkeringsplassen ble første stopp for hyrdestunden. Det var da jeg innså at hvis det finnes en trapp til himmelen, er jeg nok heller skjeibnet til å ta motorveien til helvete.

Jeg husker følelsen av morgendugget som klistret toppen til ryggen, og den milde panikken i bakhodet der jeg fra min vinkel kunne se rett inn i stua til naboen. Som de fleste tettsteder har man en lei tendens til å kjenne alle naboene, så jeg kryssset alt av fingre, tær, men dessverre ikke bein, og håpte at alle sammen sov søtt.

Men sexskapaden endte ikke der. Om det var et lite klart øyeblikk, eller tanken på edderkopper i gresset, er uvisst. Det jeg vet er at vi på et tidspunkt var på sjanglende vei mot barndomshjemmet.

Fyllesex er enkelt, det kan vi være enige om. Enten funker det, eller ikke. Denne kvelden tok likevel en annen vending da jeg brått, midt i prosessen, mistet ølbrillene og innså at dette ikke var noe for meg. En vanskelig situasjon å forklare til en kliss naken mann i senga mi. Jeg prøvde først forsiktig å forklare at jeg nettopp kom ut av et forhold, men da dette ikke fungerte, sa jeg med streng stemme at jeg skulle opp tidlig og

at han måtte ut. Uten hell. Neste løsning var å fysisk dra karen etter hånda og ut, men på dette tidspunktet hadde han bestemt seg for å sove. Etter litt roping og skjenning til ingen nytte, så jeg kun én løsning. Jeg er ikke stolt over dette, men jeg håper du forstår følelsen av akutt anger og fylleangst som bredte seg over meg da jeg innså at jeg ikke var helt sikker på når familien kom hjem neste dag. Så jeg gjorde det jeg tenkte var best og ringte politiet.

Samtalen var svært udramatisk og gikk noe i den duren her:

«Hei du har kommet til lensmannskontoret i ****.»

«Hei! Jeg lurte på en ting. Det er null stress asså, men jeg har en kar her som jeg ikke får ut av huset.»

«Jeg sender en patrulje med en gang!»

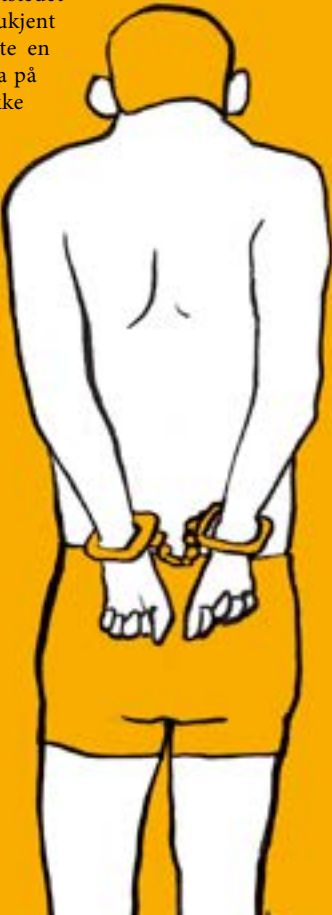
- Jeg kryssset alt av fingre, tær, men dessverre ikke bein, og håpte at alle sammen sov søtt.

Ettertid har jeg hørt fra venninner som stod utenfor utestedet i sentrum at de så to politibiler råkøre forbi med blålys og sirener. Med morgenkåpen godt pakket rundt meg forklarte jeg til en streng politisjef på døra at jeg hadde en kar jeg ikke kjente så godt på rommet mitt som ikke ville ut. Spørsmålet som møtte meg har ingen plass i det 21. århundret, men likevel kom det: «Hvorfor har du tatt med deg en fremmed kar hjem?» Mitt svar var da «Gjett tre ganger,» som jeg fikk streng beskjed om at ikke var det rette å si.

Mens jeg stod i gangen og forklarte litt irritert til den kvinnelige politibetjenten at vi lever i

et moderne samfunn hvor jeg som kvinne kan gjøre hva faen jeg vil, kom karen ned med to politimenn med faste grep om hver albue. I min rosa genser. Jeg forklarte at jeg var svært knyttet til gensenen og vi fikk byttet klær på det som var en mann langt på vei til drømmeland. Den kvinnelige betjenten sa det var veldig bra at jeg ringte dem, før alle sa adjø, og jeg kravlet til sengs med mareritt for den kommende fylleangsten.

Du skulle tro at det ikke kunne bli verre enn dette, men da mandagen kom var det en viss lokaljournalist som ringte til politiet for å høre om det var noe å putte i politinotisen i avisa morgenen etter. Joda, det var det. I lokalavisa for hele tettstedet å se, stod det om en ukjent mann som ikke ville forlate en privatbolig kl 02.00 på natta på **** (mitt nabolag). Om ikke det var nok, så var den journalisten min mor.

Fysisk format er dødt

Platen døde. Kassetten døde. Nå står cd-en for tur.

TEKST: Sander Engen | ILLUSTRASJON: Pernille Grimsrud

Siden oppfinnelsen av vinylplaten for over hundre år siden, har musikk hoppet fra format til format av mange forskjellige grunner. Vinylen hadde et godt og langt liv før den på 70-tallet fikk konkurranse fra kassetten. Etter noen år med etterstrebing nådde den endelig en lydkvalitet som kunne måle seg med vinyl og tok over tronen som industristandard på 80-tallet.

Med kassetten fikk musikerne både nye fordeler og utfordringer. På den ene siden var det veldig mye enklere å kunne produsere musikk på fysisk format uavhengig av et selskap til å trykke platene, da omtrent hvem som helst kunne spille inn en sporliste på magnetisk tape med enkelt og billig utstyr. På den andre siden skapte det nye formatet en ny virksomhet som fortsatt er et av musikkindustriens største problemer i dag: Piratkopiering. Den enkle produksjonen av kassetter gjorde det like enkelt å kopiere dem.

Like etter at kassetten tok over som industristandard ble cd-en oppfunnet, og med det hadde den ikke et like langt liv som vinylen. Cd-en stilte med bedre lydkvalitet enn kassetten noen gang kunne oppnå, mer robusthet og viktigst av alt: de kunne ikke piratkopieres. I hvert fall ikke i starten. Kassettsalget holdt seg fram til midten av 90-tallet, da cd-en omsider tok over som det bestselgende formatet og har siden den tid vært standarden for album i fysisk format.

Streaming tar tronen

Så står vi her i dag, omtrent 25 år etter cd-en tok over. Cd-salget nådde sin topp i 2002, og har siden den tid bare sunket. Det har faktisk sunket såpass at salgshallene er omtrent på samme nivå som rett etter at cd-en ble oppfunnet. De eneste artistene som klarer å holde på salg av musikk på fysisk format er bilmusikk-favorittene til moren din, som Ed Sheeran og Adele. Lite overraskende har streamingtjenester tatt over nesten alt av musikk salg i løpet av de siste årene.

Vinylens tilbakekomst er verdt å merke seg, men det har veldig lite å si for det helhetlige salget. Selv om vinylplatesalget har mangedoblet seg de siste ti årene, er det fortsatt

bare spesielt interesserte som kjøper, og sjelden i store mengder. Denne lille prosentandelen blir også mindre og mindre for hvert år streaming-salget øker.

Det er vanskelig å si hva som er den eksakte grunnen til at streamingtjenester som Spotify, Apple Music og Tidal har vært så suksessfulle. Dagens lyttere foretrekker singler i spillelister over albumer i sin helhet, så en klar årsak er tilgangen til store musikkbibliotek uten å trenge å kjøpe albumer hver for seg. Enkel tilgang på alle mulige plattformer har nok også mye med det å gjøre. Tydelig er det i hvert fall at den gamle modellen ikke lenger fungerer for dagens publikum.

Det er ikke bare med publikum den gamle modellen ikke fungerer lenger. Artister i dag slipper mengder av singler før hele album gis ut. De når ut til publikummet mye kjappere, og mest av alt har de som regel en mye kortere holdbarhetstid. Det er ikke nødvendigvis på grunn av at kvaliteten på musikken som gis ut er dårligere, men heller på grunn av den store mengden som gis ut. Dette er likevel ikke det som setter inn den siste spikeren i cd-ens kiste: de selger fortsatt sterkt for noen heldige få.

Den nye typen album

Det som setter inn nådestøtet er noe vi aldri har sett før nå nylig. Artistene begynner å vise tegn til at de tilpasser seg de nye måtene musikken når massene. Album er ikke lenger risset i stein. Eller, rettere sagt, vinyl eller aluminium. Ettersom albumene lever mer og mer utelukkende digitalt skapes nye friheter for artistene. En utgivelse trenger ikke nødvendigvis å være et helt ferdig, fastspikret produkt. Med digitale album kan artistene i ettertid finpusse på utgivelsene sine, og la sin foretrukne versjon ligge ute på streamingtjenestene.

Låter kan endres, sporlisten kan stokkes om, og nye låter kan legges til. Det å endre på et album ved senere opplag har lenge eksistert, men ikke på samme måte som vi ser i disse dager. Forskjellen er at endringene gjerne kommer med en gang, og de trenger ikke være spesielt store. Tidligere var

hovedpoenget å legge til ekstra låter. Nå handler det om å gjøre de eksisterende låtene bedre, eller å fullstendiggjøre et inkomplett album.

En betydelig forskjell er også at de digitale albumene byttes helt ut, altså at den originale utgaven blir overskrevet. Dette kan ses på som en mulig ulempe for lytteren, da det er mulig at man foretrekker en eldre versjon. Derimot får lytteren den versjonen artisten syns er best, og den lytteopplevelsen artisten mener er den riktige.

Pionerer i en digital verden

Vi har allerede begynt å se tegn til det. Det beste eksempelet på denne framtiden til albumutgivelser er Kanye Wests *The Life Of Pablo*. Siden utgivelsen har Kanye endret på over halve sporlisten. På noen steder er produksjonen endret. På andre steder er tekstlinjer byttet ut. Gjestevers ble lagt til på «Wolves», og Frank Oceans bidrag ble sitt eget spor. På slutten av albumet ble låta «Saint Pablo» lagt til som prikken over i-en.

Det skjer ikke bare på andre siden av dammen heller. Vi begynner å se tegn til det her i landet også. Karpe Diem hadde stor suksess med albumet *Heisann Montebello* i 2016, hvor de ga ut alle de syv singlene hver for seg før den siste låta markerte albumet som ferdig. Etter turneen som fulgte ga de ut filmen *Adjo Montebello* i fjor, og utvidet albumet med ytterligere to låter, «Dup-i-dup» og «Rett i foret», som er spornummer åtte og ni. Flere låter forbundet med filmprosjektet er sannsynligvis i vente, så det ser ikke ut som albumet er ferdig med det første.

Dette er et fenomen jeg tror vi bare kommer til å se mer og mer av i årene som kommer. Å gi ut ufullstendige album for å så legge til og justere til det blir perfekt er en av veiene å gå i den nye verden av streaming. Det holder liv i album i lengre tid og resulterer i mesterverk. Med den nye utviklingen for ytterligere kreativ utfoldelse forutser jeg at det er dette som kommer til å endelig drepe cd-en, og det kommer ikke til å ta lang tid. **UD**

MIN MUSIKKANBEFALING

MAREN HØGEVOLD BUSTERUD
JOURNALIST

Jeg gidder ikke danse til Disney!

Jeg trenger ikke å minnes barndommen når jeg vil ha det gøy.

Er du en av de som liker å danse til *Hannah Montana*, *High School Musical* eller *Camp Rock*? Beklager, men da orker jeg ikke at du styrer musikken på fest. Du synes kanskje allsang er gøy, og tror at vi alle har gode minner knyttet til disse låtene. Ja, jeg hadde kanskje gode minner til dem en gang i tiden, men nå er de så overspilt at alt de gjør er å drepe feststemningen min.

Merk at jeg snakker om all filmmusikk vi har felles fra barndommen, ikke kun det Disney har laget. Dette er ingen kritikk av filmskaperne, men heller en konstatering om at å sverge til cheesy overspilte låter ikke alltid skaper god stemning.

Jeg sier ikke at vi må unngå morsom musikk alle kjenner til. Sett på «Gucci Gang», og jeg er med. «Bohemian Rhapsody» er også en klassiker sent på kvelden. Å finne musikk som passer for alle i rommet er en utfordring, rett og slett fordi ingen liker alt. Men hvorfor tror noen at nøkkelen til god stemning er å sette på filmmusikk vi alle forbinder med kleine og fortvilte tidlige tenår?

Kom dere videre her i livet og utvid horisonten deres! Å gaulle til de samme låtene helg etter helg minker verdien av dem mer og mer. Det finnes dessuten flere låter vi alle kan teksten på som Disney ikke står bak. Om vi må ha den obligatoriske allsangen på vors eller kl 02.00 på dansegulvet, la det bli noe annet enn «nobody's perfect / I gotta work it / again and again / 'till I get it right». Please.

Det skal være en spilleliste på fest, ikke en sakliste. Vi trenger ikke gå gjennom faste punkter i løpet av kvelden. Uansett hvor mange som har nye saksopplysninger, eller dansetrinn å tilføye en låt, må vi ikke bestandig høre på det samme. Husk også at ingen liker en møteplager som bestandig legger til de samme punktene under 'eventuelt'.

Kanskje er det jeg som er sær, snobbete, kjedelig, osv. Kanskje er det mitt problem at andre liker å danse til de samme låtene uavhengig om de er 12 eller 22 år gamle. Kanskje jeg ikke ser den nostalgiske verdien som andre åpenbart ser. Jeg nekter imidlertid å tro at jeg den eneste. Derfor vil jeg fortsette å kjempe for det jeg mener er rett: IKKE LA HVER FEST BLI DISNEYBONANZA!

Fire låter du ikke visste var coverlåter

Det lånes og covres mye i musikken, men noen ganger er det ikke like innlysende. Musikkredaksjonen har funnet fire låter du kanskje ikke visste var skrevet av noen andre.

FOTO: Hellbillies Records

HELLBILLIES - «EI KRASAFAREN STEINBU»

Alles favoritt-countrylåt som handler om det å ikke følge fjellvetreglene, er faktisk en cover av den amerikanske countryartisten Hal Ketchum. Folkekjære Hellbillies har nesten skamløst kopiert låta «Past the Point of Rescue» helt ned til hver minste klimpring med steel-gitaren. Bare teksten er byttet ut til å passe norske forhold. At det covres mye i country og blues-sjangeren er ingen hemmelighet, men at Hellbillies' kanskje mest populære låt ikke er skrevet av bandet selv virker å ha vært feid under teppet i to tiår. Jeg fikk meg litt av en overraskelse, for å si det sånn.

– Erlend Gylver

FOTO: Georges Biard (CC BY-SA 3.0)

ROBBIE WILLIAMS - «SHE'S THE ONE»

Var du sånn noenlunde ved bevissthet i starten av dette årtusetet er nok navnet Robbie Williams synonymt med følsomme og vagt melankolske hits som «Feel», «Angels» og «She's the One». Sistnevnte er, som denne saken antyder, ikke en original Robbie-låt, men derimot et kapittel i en ganske trist historie om en kar du nesten garantert ikke har hørt om: Karl Wallinger. En hardtarbeidende musiker med Beatles som største inspirasjon, og ikke så gode salgstall. I 1997 slapp han «She's the One» uten at så veldig mange brydde seg, før han noen år senere fikk en alvorlig hjernesykdom. På denne tida levde han på luft og ingenting, så da Robbie Williams til Wallingers store overraskelse toppet hitlistene med låta i 1999, må det ha vært ganske bittersøtt. Wallinger har fått veldig lite anerkjennelse opp igjennom, men til gjengjeld fikk han penger fra royalties til å behandle hjernesykdommen.

– Even Steine

FOTO: Universal Music

MARIUS MÜLLER - «IKKE TRU ET ORD»

Er du over gjennomsnittlig opptatt av norsk rock er denne balladen i fra gitarlegendens andre album kanskje noe du har hørt før. «Ikke Tru Et Ord» er imidlertid ikke Marius Müllers egen låt, men en tregere versjon av «Don't Believe A Word». Originalt ble låta skrevet og framført av den ikke ukjente rockegruppa Thin Lizzy i 1976. Låta ble skrevet av Phil Lynott, men ble dårlig mottatt av gitarist Brian Robertson som syntes at låtas originale, seige blues-preg ble for treigt. Dermed ble låta skrevet om til en tempofylt rockelåt som vi kjenner den som i dag. Likevel skulle det originale blues-preget bevares da låta igjen dukket opp på Thin Lizzy-medlemet Gary Moores soloalbum *Back on The Streets* i 1978, og på Marius Müllers *Er'è Så Nøye 'a* fra 1982. Om originalen eller Marius sin versjon er å foretrekke er litt smak og behag, men jeg håper vi alle kan være enige om at gitarsoloen til Marius mot slutten av låta er i en helt annen liga enn Gary Moores.

– Erlend Gylver

FOTO: Marc Almond (Flickr) CC BY-SA 2.0

SOFT CELL - «TAINTED LOVE»

En av 80-tallets største bangers er slettes ikke en 80-tallslåt. Selv om Soft Cell ikke er å regne som one hit wonders, er det få som ikke assosierer synth-duoen med hiten «Tainted Love». På tidspunktet Soft Cell slapp debutplata *Non-Stop Erotic Cabaret* i 1981 hadde deres nummer én hit allerede eksistert i 17 år. Den amerikanske soul-sangeren Gloria Jones spilte nemlig inn originalversjonen av låta helt tilbake i 1964. Jones' karriere tok aldri av og «Tainted love» lå an til å bli glemt på musikkens gravlund helt til den engelske klubb-DJen Richard Searling i 1973 plukket opp singelen i en platesjappe på tur i USA. Searling tok den med hjem og gjorde det til en hit i det britiske Northern Soul-miljøet, hvor «Tainted Love» fant veien inn i øret på gutta i Soft Cell. Coverversjonen er betydelig roligere og i en lavere toneart, noe som gjør originalen til en fryd å høre på for de som liker en mer upbeat og energisk sound.

– Rasmus Kvaal Wardemann

Death By Unga Bunga – *So Far So Good So Cool*

Glad garasjerock som lever opp til albumtittelen.

TEKST: Maren Høgevold Busterud | FOTO: Jansen Records

Death by Unga Bunga har valgt en veldig passende tittel på sitt femte studioalbum. Like kult, like fengende og like morsomt som tidligere. De leker seg med musikken og tekstene, og uhytideligheten skinner gjennom og treffer en lytter midt i hjertet. Dette er umulig å ikke like.

Dette albumet har, i likhet med foregående album, mye sjel. Bandet har selv produsert skiva, og det har fungert veldig godt. Dette personlige preget settes veldig pris på, da dette er et steg vekk fra industrialiseringen og kommersialiseringen av musikk. Garasjestilen er med andre ord hundre prosent gjennomført!

Personligheten til Death by Unga Bunga blir formidlet i alt de gjør, og vi kjenner den igjen også i *So Far So Good So Cool*. Fengende refreng, dansbare rytmer og fete gitarsoloer er gode venner de ikke later til å gi slipp på, heldigvis, for her er gutta fra Moss gode. Allerede i første låt, «Haunt Me», finner vi alle tre, og det er en umiddelbar overbevisning om at resten av plata er bare å glede seg til.

I resten av albumet er det vanskelig å trekke fram spesifikke låter som er bedre enn andre, rett og slett fordi de alle er veldig gode. Likevel kan «Soldier» og «Into the Night», som begge ble sluppet som singler på forhånd, melde seg som to favoritter.

Plata avslutter med en liten utskeielse i form av «Bye Bye». Her er versene mer minimalistiske, og hele låta går i et seigt tempo. Gitaren er likevel hard, og refrenget fengende, men låta er ikke like dansende og lystig som resten av *So Far So Good So Cool*. Dette betyr på ingen måte at den er av lavere kvalitet. Låta er kun en gledelig overraskelse. Death by Unga Bunga har spart helt til slutt til oss.

Death by Unga Bunga har igjen klart å skape et album med like mye sjel og personlighet som tidligere, med bruk av de samme hjelpemidlene. Garasjerocken hedres og lekes med i *So Far So Good So Cool*, og det er ingenting annet å gjøre enn å glede seg til konsert på Klubben 27. april.

De Underjordiske - *Flønger i Luften*

Psykedelisk overdose.

TEKST: Erlend Gylver | FOTO: Flammekaster Records

Ved første gjennomlytt kan De Underjordiske forveksles med en dansk versjon av The Brian Jonestown Massacre, fordi bandet deler utvilsomt det samme musikalske uttrykket. Som det legendariske amerikanske bandet, er danske De Underjordiske inspirert av 60- og 70-talls psykedelisk rock, samtidig innehar bandet nok egenart til at musikken kan stå på egne ben. *Flønger i Luften* er et album som har sine definitive høydepunkter, men en mangel på variasjon skaper dessverre en følelse av at det kan bli for mye av det gode.

Albumet åpner ganske så rolig med det fem og et halvt minutt lange tittelsporet. En avslappet og søvnig låt som aldri tar av, men den har mer enn god nok plass til vokalist Peter Kures særegne stemme og solide tekster. Heldigvis er det litt mer tempo på det andre sporet «Saskorus,» og De Underjordiske får bevist at de tross alt er et rockeband, og denne låta er et høydepunkt. Et drømmende, atmosfærisk, gitarrevet lydbilde med masse klang er kjennetegnet her. Det hele kan oppleves som soundtracket til en deilig og varm sommerferie i Danmark.

Tredje låta «På Mørkets Ø i Sindets Bølger» er også en solid låt som driver avgårde i et deilig rocke-tempo, men etter denne sterke åpningen taper albumet seg noe. Det fremste problemet er at det herfra og ut blir for mye av det samme, som om bandet i utgangspunktet hadde et par låter som de bestemte seg for å lage et album av. Det er finnes høydepunkt senere i albumet, som den mer raske «Sommerfrost,» likevel er det ikke til å legge skjul på at ni låter i nøyaktig den samme musikalske formulaen blir litt for kjedelig.

På én side er *Flønger i Luften* et eksempel på «den vanskelige andreplata,» der band med en sterk debutplate sliter med å innfri forventningene på utgivelse nummer to. På en annen side er ikke dette helt sant fordi albumet er langt ifra skuffende, men mangel på variasjon gjør at man bare vil høre et par av høydepunktene, og ferdig med det.

Unknown Mortal Orchestra – *Sex & Food*

Tross substansløse tekster er dette en plate verdt å høre.

TEKST: Frederick Andre Baade | FOTO: Jagjaguwar

Psych-rockerne fra New Zealand har gitt oss nok en fantastisk plate, stappfull av sære og fengende låter. «Major league chemicals» sparker i gang albumet med et smell, med et tyngre og mer effektbelagt lydbilde enn tidligere. Gitaren står i hovedfokus, men bandet går fort tilbake til det mer poporienterte uttrykket man er kjent med fra tidligere. Denne gangen har UMO også rekruttert noen strykere på låtene «Hunnybee» og «Everyone acts crazy nowadays», som er en fin kontrast til det ellers ganske low-fi og effekt-tunge lydbildet.

Disse låtene er også blant mine favoritter på plata. «Hunnybee» på grunn av den funky Motown-bassen som pumper stødig gjennom hele låta, og «Everyone» på grunn av noen spenstige akkordskifter man vanligvis ikke hører i slike poplåter. Jeg må også trekke fram «How many zeroes», som har det kuleste hooket på plata. Det både desorienterer og groover noe heftig, og redder ei låt som ellers ville vært litt for streit sett i sammenheng med resten av plata.

Det er generelt mer variasjon i låtene på *Sex and food* enn på tidligere plater, og det er tydelig at UMO har eksperimentert og jobbet mye med arrangering av låtene. Dette har resultert i både sær og fengende musikk, men tekstene er det dessverre ikke mye bra å si om. Ruban Nielson skriver ganske diffuse tekster, som sjeldent handler om noe annet enn generell kritikk av samfunnet, ispedd litt dop og kjærlighet, og det er tydelig at man ikke nødvendigvis skal finne noe håndfast budskap eller narrativ. Når man slenger Nielsons kronisk grøtete vokal på toppen blir tekstene nesten umulig å høre og nesten bare dekorative. Men selv om jeg gjerne ville hatt mer substans påvirker dette egentlig ikke låtene negativt, for de er såpass gode at de veier opp for det meste.

Sex and food er rett og slett ei dritbra plate og det er nesten umulig å plukke ut en favoritt blant låtene. Hør på den og digg den.

TIRSDAG 10. APRIL

Excenteraften: Kjønn og kjønnsforskjeller
Klokka 19.00-20.00
Studentersamfundet: Klubben
Denne tirsdagen skal sosialpsykolog Mons Bendixen snakke om hvor mye av valgene våres som egentlig drives av det vi har mellom bena. Hva er det egentlig som gjør oss til kvinner og menn, og hvordan styrer kjønn hvilke valg vi tar når det kommer til interesser og karrierevalg? Er det egentlig slik at kjønnsforskjeller i preferanser bare er stereotypiske oppfatninger om forskjellene mellom kvinner og menn?

Champions League kvartfinaler
Klokka 20.45. Manchester & Roma

Et rystet Manchester City mottar Liverpool på Etihad etter at Jürgen Klopps menn banket inn tre mål på hjemmebane. For ethvert annet lag vil det virke nærmest umulig å hente inn tre mål i kvartfinalen, men dette er et City som har dominert hjemlig liga denne sesongen. Likevel er det ingen hemmelighet at Liverpools forsvar har sluppet inn noen mål i år. Kan de holde The Citizens unna? Samtidig mottar Roma Barcelona i den evige by. Kampen her virker dog avgjort etter to selvmål fra italienerne i oppgjørets første runde. Det kreves et mirakel om toscanerne skal avansere, men ballen er rund.

ONSDAG 11. APRIL

Onsdagsdebatten: Retten til livet
Klokka 18.00-20.00
Klubben, Samfundet

Hvor går egentlig grensen på hva som er et foster og hva som er et menneske? Debatten rundt hva som er etisk riktig når det kommer til abort, juridisk abort og fosterreduksjon raser enda. Med dagens medisinske utvikling ser man mange nye alternativer, men det etiske aspektet ved en slik utvikling er fremdeles vanskelig.

Sex vs. Porno
Klokka 20.00-21.00
Klubben, Samfundet

Forhåpentligvis vet du forskjellen på ekte sex og porno, men hvis ikke kommer eks-pornoskuespiller Caroline Omberg (aka. Andersen) til Samfundet for å lære deg en ting og to om nettopp det. Hun snakker om kjønnsorganer og at de kanskje ser annerledes ut på TV enn under bukselinningen, og at det er helt OK. Hun tar også opp tema som kropp og selvfølelse, pornomyter og fittefis.

Champions League kvartfinaler
Klokka 21.45. München & Madrid

Sevilla gjorde en god kamp på hjemmebane mot de tyske gigantene Bayern München, men var uheldige med uttelingen. Nå må de grave fram et nytt nivå de ikke visste de hadde om de skal avansere til semifinalen i Champions League. I Madrid virker det som om kun formaliteter gjenstår etter at Ronaldo scorete årets mål i Torino. Selv Juve-fansen applauderte mannen fra Madeira, som har gjort alle påstander om avdankelse til skamme og igjen vist sin kvalitet.

TORSdag 12. APRIL

Gleden med skjeden
Klokka 18.00-19.30
Storsalen, Samfundet

Om du ikke har helt styring på hvordan skjeden egentlig fungerer, eller om du bare har lyst til å lære mer om denne delen av kvinnekroppen, er dette eventen for deg! Forfatterne av suksessen

«Gleden med Skjeden» kommer til storsalen på Samfundet for å fortelle om det kvinnelige underlivets hemmeligheter.

TORSdag 12. APRIL - TORSdag 19. APRIL

Erasmus Montanus
19.00-21.00

Knaus, Samfundet
Rasmus Berg drar til hovedstaden og blir arrogant og selvopptatt. Han kommer tilbake til hjembygda med nytt navn og latinkunnskaper. Dessverre har han blitt dum på mennesker. Får håpe det samme ikke skjer med oss når vi returnerer til hjembygdene våre.

FREDag 13. APRIL

Hvitmalt Gjerde + The Modern Times
20.30-23.59
Klubben, Samfundet

Bergens svar på The Beach Boys, Hvitmalt Gjerde, er tilbake i Trondheim - og for aller siste gang... Sammen med The Modern Times blir dette en ypperlig kveld for indieockefoten!

FREDag 13. - LØRDag 14. APRIL

Feelgood-festivalen
13.00-02.30
Mercursoreret

Er du gira på nye klær, men ikke så gira på ny jordklode? Da må du dra på Feelgood-festival. Her finner du redesignkurs, byttemarked, mote-show, urbant matdyrkingskurs, konsert og selvfølgelig mye mer. Bra føler du deg i hvert fall.

LØRDag 14. APRIL

Samfundsmøte: Fremtidens arbeidsmarked?
Kolkka 19.10-21.00. Storsalen, Samfundet
Automatiske busser, lastebiler og fabrikker er ikke lenger en framtidsdrøm, men en realitet i mange land. Utviklingen er på mange måter en positiv utvikling, men hvordan skal man håndtere alle som mister jobbene sine som følge av denne utviklingen?

SØNDag 15. APRIL

Tempelriddersamling med Stefan og Ola
Klokka 17.00
Gamle Bybro
Nina og Stine er ute av byen, men ta det med ro! Vikarene Stefan og Ola har vært på loftet og gravd fram ridderrustningen for feiringen av den mest uheldige dagen i året. Ta på deg en skinnende rustning, slip sverdet, og sørg for at du plukker med deg alt av skatter du finner på ditt korstog mot brua.

TIRSDag 17. APRIL

Debatt: Det private løftet frem i det offentlige rom
Klokka 19.00-21.00
Trondheim Folkebibliotek

Det er ikke en ny påstand at vi deler for mye på sosiale medier, men denne debatten er spissa inn på offentlige folks offentlige liv og deling av det. I panelet sitter Svein Øverland og Anki Gerhardsen. Gratis inngang og kunnskap her altså!

TORSdag 19. APRIL

Snaustrinda: #snautoo
Klokka 22.00 - 23.30
Klubben, Samfundet

Snaustrinda har da byttet ut mee i #metoo og lagt inn snau i staden. Hva får vi da? #snautoo.

Spelemannslaget har bestemt seg for å utforske folkemusikkens skyggesider. Pass på dristige grep under forestillingen!

TORSdag 19. APRIL - 21. APRIL

Ingenting i Paradis med Sondre Justad
Klokka 22.00-23.59

Storsalen, Samfundet
Pikenes, og nå også guttenes (?) jensemenn er tilbake i Trondheim for tre utsolgte kvelder i Storsalen. Hold deg oppdatert på facebook og kanskje du greier å sikre deg billett.

LØRDag 21. APRIL

Sangerferd
Klokka 18.00
Byscenen

Trondhjems Studentersangforening har vært på reise - eller rettere sagt turnè - og avsluttes på storslått vis på Byscenen i Trondheim! Sammen har det fått med seg et kor fra Helsinki. Verdt å sjekke ut.

Copa Del Rey Finale
Klokka 21.30. Spania

Sevilla møter et Barcelona som så langt i år har virket ustoppelige. Ligaen er allerede avgjort og katalanerne begynner å snakke om hvor mange cup-trofeer som kan hanks inn i tillegg. Men Sevilla er et godt cuplag, noe Manchester United kan skrive under på, kan de ha en sjanse mot Messi, Suarez og co?

Festmøte: Konspirasjonsteorier
Klokka 19.10-21.00

Står egentlig Bush bak 9/11? Finnes illuminati? Har norske politikere leid inn hitmen så sannheten om Gardemoen ikke skal komme fram? Det finnes utallige teorier som alle grunner i at man blir hold bak lyset, og at den virkelige sannheten skjules for majoriteten av verdens befolkning. Dette festmøtet blir en hyllest til alle teoriene som flourerer rundt på internett.

SØNDag 22. APRIL

En romferd med Studentersamfundets Symfoniorkester
Klokka 17.00-19.00
Storsalen, Samfundet.

Studentersamfundets Symfoniorkester spiller oss opp i rommet denne kvelden. Fører ferden til et tomrom, et soverom eller får vi faktisk se ET denne kvelden?

LØRDag 28. APRIL

Elektrosamfundet
Klokka 21.00-02.00
Samfundet

Siste åpningsdag på Samfundet blir feiret på tradisjonelt vis. De lover sass, bass, glowsticks og Sonny Alven. Semesterets siste sjanse for en real runde på Huset!

LØRDag 28. APRIL - SØNDag 29. APRIL

Pilk's Madhouse
Klokka 19.00
Moholt Campus, JC1

NTNU Theatre groups første oppsetning! Kjekt hvis: you're an international student, it's in english. Praktisk dersom du bor på Moholt og er pengelens. Gøy og gale!

ONSDag 2. MAI

Semesterets siste Dusk er i hyllene!

FOTO: Trondheim Byarkiv

SVAR:

- 1) Rådhusplassen 2) Ludvig den 14. 3) Løve 4) Johan Casper de Cicignon 5) Elgitar 6) Blücher 7) Rosa 8) Stanley Kubrick 9) «Du fjälllög nord» 10) Sør-Korea 11) Bergen 12) Kristian Birkeland 13) Frode Viken 14) 2-1 15) Neil Patrick Harris 17) Ringnes 18) Provençekrydder 19) Lufttrykk 20) Karbon

KVISS

KVISSMESTERE:
Christian Høkaas og Benedikt Erikstad Javorovic
Spørsmål og kommentarer kan sendes til
kviss@studentmediene.no

1. Hva er den dyreste gata i *Monopol*?

2. Hvilken fransk konge hadde tilnavnet «Solkongen»?

3. Hva betyr «Simba» på Swahili?

4. Hva heter dem luxemborgske byplanleggeren som utarbeidet byplanen for Midtbyen?

5. Hvilket instrument er en Fender Stratocaster?

6. Hva heter den tyske krysseren som ble senket utenfor Drøbak under den tyske invasjonen av Norge?

7. Hvilken farge er det på ledertrøya i sykkeløpet Giro d'Italia?

8. Hvem står bak regien av *2001: En romodysse*?

9. Hvordan fortsetter Sveriges nasjonalsang etter «Du gamla, du fria...»?

10. Hvilket land kommer Samsung fra?

11. Hvilken skandinavisk by har flyplasskode BGO?

12. Hvem ble portrettert på 200-kroneseddelen før den viste en torsk?

13. Hva het gitarist og komponist i D.D.E. som døde 31. mars?

14. Hva ble resultatet da Norge vant over Brasil i fotball-VM i 1998?

15. Hvilken langhalset fugl legger de største eggene?

16. Netflix utgav nylig andre sesong av *Lemony Snicket's A Series of Unfortunate Events*. Hvem spiller den onde greven i denne serien?

17. Hvilket selskap distribuerer Pepsi i Norge?

18. Hva kalles den franske krydderblanding som består av bl.a oregano, rosmarin, timian og basilikum og brukes på f.eks. lammekjøtt?

19. Hva måles av et barometer?

20. Hvilket grunnstoff er diamant en solid form av?

HVILKEN REALITY-SERIE DELTAR DU PÅ?

Illustrasjoner: Astrid Böhler

0-3 poeng: Camp Molly
Den gørrkjedelige reality-serien i Australias villmark, som var en av TV3 største flopper i kanalens historie.

8-12 poeng: Heia Tuft
Den festlige utgaven av *Slankekrigen*.

17-19 poeng: Jakten på Kjærligheten
Et kjekt alternativ til Tinder som også er en av de mest sette reality-seriene i Norge.

4-7 poeng: Slankekrigen
Ja, dette her er faktisk en bedre kategori enn *Camp Molly*.

13-16 poeng: Paradise Hotel Danmark
Det samme som det norske, bare med mer oralsex.

20 poeng: Internatet
TVNorge-programmet hvor du går på skole slik de gjorde på 1950-tallet. Endelig kan du øve til eksamen uten å bli distraheret av sosiale medier.

Unregistered HyperCam 2

hello youtube. this edition of spit-posten must be read 2 the song Bodies by Downing pool. to do that u must first open intenret Explorer and follow the link below...

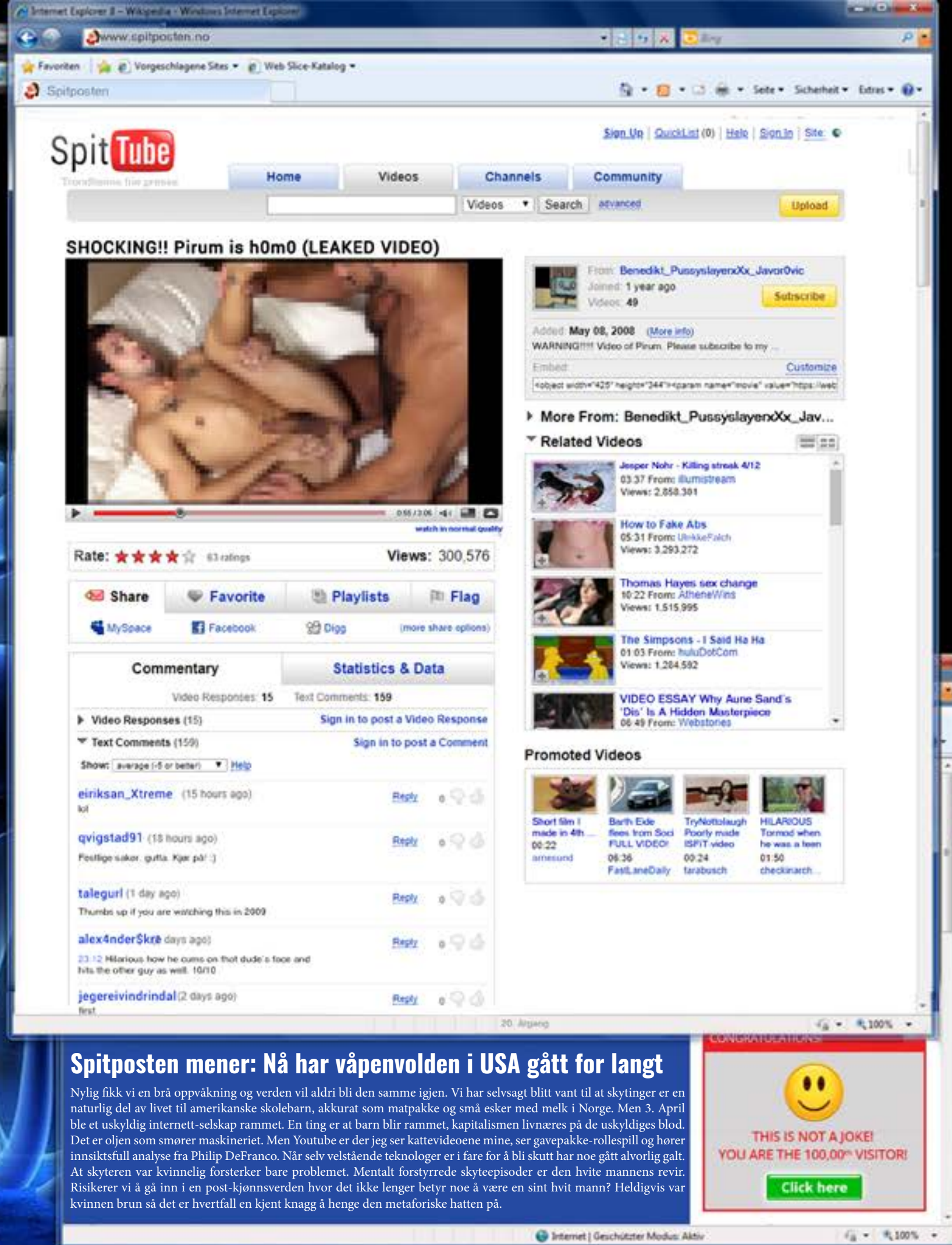
www.demonoid.me/2342/download

Siste nytt: Fitteblekka simpelthen Samfundets reklameblad

I forrige Fitteblekke gjorde en ung, anonym adonis narr av karrierefeministene Jenny Jordahl og Marta Breen i Blekkas såkalte Studentkalender. Ingen av de to kvinnene ble fornærma av den lettsindige spøken, men i alle Samfundets kriker og kroker går det av en eller annen grunn en bølge av raseri på de to sterke, selvstendige kvinnes vegne.

- Jeg kan ikke skjønne hvordan Samfundets *egen* avis kan finne på noe sånt. Det er jo Kulturutvalgets... jeg mener Samfundets egen avis. Kan de ikke reklamere for oss litt bedre? brøler leder Hanne Almås Alsgaard i Kulturutvalget (KU), som inviterte Breen og Jordahl til huset.
- Nevnte jeg at vi snakker om Samfundets egen avis? raser Alsgaard videre, mens rabies-skummet regner over journalisten.
- *Helt til sist: Hvordan staver man PFU, Hanne Almås Alsgaard?*
- R-E-K-L-A-M-E?

Spitposten mener: Nå har våpenvolden i USA gått for langt

Nylig fikk vi en brå oppvåkning og verden vil aldri bli den samme igjen. Vi har selvsagt blitt vant til at skytinger er en naturlig del av livet til amerikanske skolebarn, akkurat som matpakke og små esker med melk i Norge. Men 3. April ble et uskyldig internett-selskap rammet. En ting er at barn blir rammet, kapitalismen livnæres på de uskyldiges blod. Det er oljen som smører maskineriet. Men Youtube er der jeg ser kattevideoene mine, ser gavepakke-rollespill og hører innsiktsfull analyse fra Philip DeFranco. Når selv velstående teknologer er i fare for å bli skutt har noe gått alvorlig galt. At skyteren var kvinnelig forsterker bare problemet. Mentalt forstyrrede skyteepisoder er den hvite mannens revir. Risikerer vi å gå inn i en post-kjønnsverden hvor det ikke lenger betyr noe å være en sint hvit mann? Heldigvis var kvinnen brun så det er hvertfall en kjent knagg å henge den metaforiske hatten på.

FESTNINGEN

31. AUG - 01. SEPT 2018

FESTNINGEN

31. AUG - 01. SEPT 2018

KYGO
ARIF OG
UNGE FERRARI
ARY

Flere kommer!

Billetter i salg på
[tikkio.com](https://www.tikkio.com)

FESTNINGEN

31. AUG - 01. SEPT 2018